

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΑ/01/2017

Έλεγχος Υπουργείου Άμυνας
για το έτος 2016.

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

21 Δεκεμβρίου 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη	1
A. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	3
B. Ευρήματα.....	4
3. Συμβασιούχοι οπλίτες (ΣΥΟΠ).....	4
3.1 Διακίνηση ΣΥΟΠ.....	4
3.2 Τήρηση φακέλων αδειών ΣΥΟΠ.....	6
4. Κέντρα Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ).....	6
4.1 Αποτελέσματα διαγωνισμού προμήθειας ειδών ΚΨΜ και υλοποίηση συμβάσεων.....	6
4.2 Κερδοφορία διαχειρίσεων ΚΨΜ.....	10
5. Κοστολόγια.....	11
6. Παράταση διάρκειας σπουδών μαθητή Στρατιωτικής Σχολής.....	13
7. Ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού.....	14
8. Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας.....	16
9. Ενδεχόμενη κατάχρηση άδειας ασθενοείας από Αξιωματικό.....	16
10. Μηχανογραφικό Σύστημα καταβολής Επιδόματος στους εξ Ελλάδος Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς.....	17
11. Μηχανογραφημένο Σύστημα Απαλλοτριώσεων, Επιτάξεων και πληρωτέων Ενοικίων. ...	17
12. Τηλεφωνικά τέλη Εθνικής Φρουράς.....	18
13. Έκδοση Κανονισμών δυνάμει του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου 33/90 – Ώρες καθήκοντος.....	18
14. Φύλαξη πινάκων ζωγραφικής.....	19
15. Διερεύνηση καταγγελιών για παραβίαση των όρων συμβολαίου Ειδικού Ιατρού Μονάδας Υγειονομικού, ιδιωτική απασχόληση στρατιωτικών ιατρών και καθυστέρηση στη λειτουργία νέας πτέρυγας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου.....	19
16. Έλεγχος εξόδων Ιατρικής Περίθαλψης Στρατιωτικού Ακόλουθου στη Ρωσία.....	21
17. Προσφορές.....	25

Σύνοψη

Το Υπουργείο Άμυνας είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής σε ότι αφορά την ασφάλεια και εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Στα πλαίσια αυτής της πολιτικής, το Υπουργείο Άμυνας προώθησε και συνεχίζει να προωθεί σειρά μέτρων τα οποία αποβλέπουν στην ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Δημοκρατίας για την αποτροπή οποιασδήποτε ξένης επιβουλής και κατά συνέπεια, στην ενίσχυση της διαπραγματευτικής της ικανότητας.

Στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο στο Υπουργείο Άμυνας για το έτος που έληξε στις 31.12.2016. Τα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων, αφορούν:

- Εκμετάλλευση του σχεδίου δωρεάν διακίνησης κληρωτών οπλιτών από τους Συμβασιούχους οπλίτες (ΣΥΟΠ).
- Διαπίστωση σημείων υψηλού υπολειμματικού κινδύνου στη διαδικασία ετοιμασίας προδιαγραφών, αξιολόγησης/κατακύρωσης αλλά και υλοποίησης του διαγωνισμού προμήθειας ειδών ΚΨΜ.
- Καθυστέρηση στην ενημέρωση της Υπηρεσίας μας με τα πορίσματα και αποφάσεις της Ιεραρχίας του ΓΕΕΦ σχετικά με τον διαγωνισμό προμήθειας ειδών ΚΨΜ για τα έτη 2014-2016.
- Παρουσίαση φθίνουσας πορείας στην κερδοφορία των διαχειρίσεων ΚΨΜ χωρίς να έχουν μειωθεί οι τελικές τιμές πώλησης.
- Ανάγκη προώθησης αναθεωρημένης διαδικασίας έκδοσης και παρακολούθησης των κοστολογίων καθώς και καθορισμό αρμόδιου φορέα για λήψη αποφάσεων σχετικά με τις περιπτώσεις τακτοποίησης κοστολογίων εις βάρος δημοσίου.
- Παράταση διάρκειας σπουδών μαθητή Στρατιωτικής Σχολής με συνολική χρονική καθυστέρηση πέντε ετών, κατά παράβαση των προνοιών του συμβολαίου του.
- Μείωση του αριθμού των στρατοπέδων στα οποία λειτουργούν συστήματα ανακύκλωσης νερού και τερματισμός της συμφωνίας για την συντήρησή τους.
- Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ) που εδρεύουν στο Λιοπέτρι της Επαρχίας Αμμοχώστου.
- Ενδεχόμενη κατάχρηση άδειας ασθενείας από στέλεχος της Ε.Φ. για αποφυγή μετάθεσής του.
- Ολοκλήρωση μηχανογραφικού συστήματος καταβολής επιδόματος στους εξ Ελλάδος Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς χωρίς ωστόσο να έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία.
- Καθυστέρηση στην καταχώριση δεδομένων στο μηχανογραφημένο σύστημα Απαλλοτριώσεων, Επιτάξεων και Πληρωτέων ενοικίων.
- Καθυστέρηση στην λήψη απόφασης για σύναψη νέας συμφωνίας για τις ενσύρματες επικοινωνίες της Ε.Φ.
- Καθυστέρηση στη νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου των αξιωματικών της Ε.Φ., με την έκδοση Κανονισμού δυνάμει του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου 33/90.
- Φύλαξη πινάκων ζωγραφικής σε ακατάλληλες συνθήκες, με κίνδυνο την φθορά και καταστροφή τους.

- Παραβίαση των όρων συμβολαίου Ειδικού Ιατρού Μονάδας Υγειονομικού, ιδιωτική απασχόληση στρατιωτικών ιατρών και καθυστέρηση στη λειτουργία νέας πτέρυγας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου.
- Καταβολή σημαντικού ποσού ύψους €101.375 για κάλυψη εξόδων ιατρικής περίθαλψης Στρατιωτικού Ακόλουθου.

A. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της.

Για το σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε ετήσιους οικονομικούς και ελέγχους συμμόρφωσης όλων των Τμημάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας.

2. Μεθοδολογία.

2.1 Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2.2 Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους ("financial audit"), τους ελέγχους συμμόρφωσης ("compliance audit") και τους διαχειριστικούς ελέγχους ("performance audit"). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ISSAI 200 – Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου

2.3 Η λήψη των απαραίτητων για τον έλεγχο στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου Ν113(Ι)2002, ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Ομάδα ελέγχου:

Την ομάδα ελέγχου αποτέλεσαν οι:

Άκης Κίκας - Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής

Άννα Ηρακλέους - Ανώτερος Πρώτος Λειτουργός Ελέγχου

Βασίλης Αγγελίδης - Λειτουργός Ελέγχου Α΄

Ιωσηφίνα Μελετίου - Λειτουργός Ελέγχου

Χρυσώ Γεωργαράκη - Λειτουργός Ελέγχου

Μάριος Παφίτης - Λειτουργός Ελέγχου

Αλέξης Αχιλλέως - Λοχαγός (Ο)

Για τα θέματα Προσφορών:

Ευάγγελος Θεωδορίδης - Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής Τεχνικού Ελέγχου

Νίκος Στυλιανού – Λειτουργός Τεχνικός Ελέγχου

B. Ευρήματα.

Από τον έλεγχο του Υπουργείου Άμυνας, έχουν προκύψει τα ακόλουθα θέματα. Επισημαίνεται ότι, θέματα εμπιστευτικής φύσεως έχουν περιληφθεί σε διαβαθμισμένες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, που για ευνόητους λόγους δεν δημοσιεύονται.

3. Συμβασιούχοι οπλίτες (ΣΥΟΠ).

3.1 Διακίνηση ΣΥΟΠ.

Σύμφωνα με έγγραφο του ΥΠΑΜ ημερ. 19.10.2016, στο πλαίσιο των θεσμικών αλλαγών που προωθούνται στην ΕΦ, ένεκα της αναδιοργάνωσης και αναδιάταξης των Μονάδων, καθώς και της πρόσληψης ΣΥΟΠ, βρίσκεται σε εξέλιξη ολοκληρωμένο σχέδιο διακίνησης, το οποίο από τις αρχές του τρέχοντος έτους αναμενόταν να καλύψει τις ανάγκες μεταφοράς προς και από τους χώρους εργασίας, τόσο των στελεχών και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ, όσο και των ΣΥΟΠ, μέσω της καθιέρωσης ειδικού τέλους. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ, διαπιστώθηκε ότι το ΥΠΑΜ δεν φαίνεται να προώθησε ενέργειες για υλοποίηση των πιο πάνω, αλλά αποφάσισε όπως παρέχει στους ΣΥΟΠ τη δυνατότητα δωρεάν χρήσης των λεωφορείων του σχεδίου δωρεάν διακίνησης των κληρωτών οπλιτών, για τη διακίνηση/μεταφορά τους από και προς τους χώρους εργασίας τους και τα αστικά κέντρα όπου διαμένουν. Αναφορικά με την εν λόγω απόφαση του ΥΠΑΜ, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Με οδηγίες του ΥΠΑΜ, η χρήση/παραγγελία των λεωφορείων επ' ωφελεία των ΣΥΟΠ μπορεί να γίνεται ανεξάρτητα από τις ανάγκες που προκύπτουν από τους κληρωτούς οπλίτες, οποιαδήποτε ώρα του 24ώρου. Η πιο πάνω διευθέτηση παρέχει την ευχέρεια να παραγγελθεί, για παράδειγμα, λεωφορείο στις 6:00 π.μ. αποκλειστικά για τη μεταφορά ΣΥΟΠ, προκειμένου αυτοί να βρίσκονται έγκαιρα στην εργασία τους και ακολούθως, μετά από παρέλευση μίας ώρας (δηλ. στις 7:00 π.μ.), να παραγγελθεί επιπρόσθετο λεωφορείο για το ίδιο δρομολόγιο για μεταφορά των κληρωτών οπλιτών που υπηρετούν στην ίδια Μονάδα. Επιπρόσθετα, με βάση έγγραφο του ΓΕΕΦ, ημερ. 30.3.2017, διαπιστώνεται ότι από την ένταξη των ΣΥΟΠ στην ΕΦ, στις 15.11.2016, λειτουργούν καθημερινά υφιστάμενες ενότητες δρομολογίων του σχεδίου δωρεάν διακίνησης κληρωτών οπλιτών, για την αποκλειστική εξυπηρέτηση των ΣΥΟΠ.
- (ii) Δεν έχει καθοριστεί ελάχιστος αριθμός ΣΥΟΠ για τον οποίο δύναται να γίνεται παραγγελία λεωφορείου, γεγονός που υποδηλώνει ότι, ακόμη και στην περίπτωση που αιτείται διακίνησης ένας μόνο ΣΥΟΠ, η Μονάδα να υποχρεούται να του εξασφαλίσει ιδιωτικό μεταφορικό μέσο, για την καθημερινή προσέλευση και αποχώρηση προς και από την εργασία του. Συναφώς αναφέρεται ότι, από έλεγχο που διενεργήσαμε στο αντίστοιχο κονδύλι του Προϋπολογισμού, επισημάνθηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου παραγγέλθηκαν ιδιωτικά ταξί για την παραλαβή ενός μόνο επιβάτη κάθε φορά, για τη μεταφορά του από τον τόπο διαμονής, στον χώρο εργασίας του και αντίστροφα.
- (iii) Το ΓΕΕΦ, με έγγραφό του ημερ. 4.4.2017, αιτήθηκε από το ΥΠΑΜ την εξασφάλιση συμπληρωματικών κονδυλίων ύψους €1.000.000, προκειμένου να συνεχιστεί η απρόσκοπτη πληρωμή των τιμολογίων που αφορούν στη μίσθωση μεταφορικών μέσων του σχεδίου δωρεάν διακίνησης οπλιτών της ΕΦ και της Ελληνικής Δύναμης Κύπρου (ΕΛΔΥΚ), μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Όπως αναφέρει το ΓΕΕΦ στο υπό αναφορά έγγραφο, η παραπάνω ανάγκη προέκυψε λόγω απόφασης του ΥΠΑΜ για παροχή δωρεάν διακίνησης στους ΣΥΟΠ, από και προς τους χώρους εργασίας τους και του τόπου διαμονής τους.

Συστάσεις: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα της διασφάλισης, τόσο της νομιμότητας των γενομένων δαπανών, όσο και της χρηστής διαχείρισης των κονδυλίων του κρατικού Προϋπολογισμού, επισημαίνεται η ανάγκη αναθεώρησης και εξορθολογισμού της υφιστάμενης διαδικασίας. Συναφώς εισηγηθήκαμε όπως:

- (i) Δεδομένου ότι, βάσει της σχετικής νομοθεσίας, το εν λόγω σχέδιο δωρεάν διακίνησης παρέχεται αποκλειστικά για τη διακίνηση αδειούχων/εξοδούχων Εθνοφρουρών που υπηρετούν τη θητεία τους στην ΕΦ και των εξ Ελλάδος οπλιτών της ΕΛΔΥΚ, καθώς επίσης για τις ανάγκες των ΚΕΝ κατά την περίοδο λειτουργίας τους, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο έχουν εξασφαλιστεί από μέρος του ΥΠΑΜ όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις (π.χ. Υπουργικού Συμβουλίου, Υπουργείου Οικονομικών, Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων), για την δωρεάν χρήση των μέσων μεταφοράς του συγκεκριμένου σχεδίου από τους ΣΥΟΠ, για τη διακίνηση/μεταφορά τους από και προς τους χώρους εργασίας και τα αστικά κέντρα διαμονής τους.
- (ii) Δεδομένων των αποφάσεων που λήφθηκαν, σύμφωνα με σημείωμα του ΥΠΑΜ, ημερ. 7.3.2017, στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, στις 3.3.2017, για την παροχή διευκρινήσεων στο ΓΕΕΦ αναφορικά με το δικαίωμα δωρεάν χρήσης του εν λόγω σχεδίου από τους ΣΥΟΠ, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με την υλοποίηση των παρακάτω:
  - Καθορισμού ελάχιστου αριθμού ατόμων για έγκριση χρησιμοποίησης του υπό αναφορά σχεδίου δωρεάν διακίνησης από τους ΣΥΟΠ, στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της διαδικασίας πρόσληψης συμπληρωματικού αριθμού ΣΥΟΠ.
  - Λήψη διοικητικών μέτρων για τη μετάθεση των ΣΥΟΠ και Εθνοφρουρών σε άλλα στρατόπεδα, κοντά στον τόπο διαμονής τους, όπου αυτό είναι εφικτό, προκειμένου να εξαιρεθεί το φαινόμενο παραγγελίας ταξί για μεμονωμένο αριθμό επιβαίνοντων.
  - Μετάβασης των ΣΥΟΠ μετά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, με υπηρεσιακά οχήματα, στις πλησιέστερες στάσεις δημόσιων εσωτερικών επιβατικών οδικών μεταφορών, προκειμένου να μεταβαίνουν στους τόπους διαμονής τους με δημόσια μέσα συγκοινωνίας, χωρίς την οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνσή τους.
- (iii) Δεδομένης της συνεχιζόμενης παράβασης των διατάξεων της ΚΔΠ 504/2014, συνέπεια της διακίνησης του προσωπικού της ΕΦ προς και από τους χώρους εργασίας με τη χρήση υπηρεσιακών οχημάτων, αναμένεται όπως επισπευτούν οι διαδικασίες από μέρος του ΥΠΑΜ για την ολοκλήρωση του σχεδίου διακίνησης, που προορίζεται να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες μεταφοράς, τόσο των στελεχών και πολιτικού προσωπικού της ΕΦ, όσο και των ΣΥΟΠ, μέσω της καθιέρωσης ειδικού τέλους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας μάς πληροφόρησε ότι, με τις αλλαγές που έχουν επέλθει σχετικά με την τοποθέτηση των ΣΥΟΠ όσο το δυνατόν πλησιέστερα στις εστίες τους, τις βελτιώσεις στο ωράριο και στις υπηρεσίες των ΣΥΟΠ και με βάση των προγραμματισμό που έχει εκπονηθεί, αναμένεται ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, θα υπάρξει σημαντική μείωση ως προς τις ανάγκες δρομολόγησης λεωφορείων για την μετακίνηση των ΣΥΟΠ.

Επίσης, ανέφερε ότι το Υπουργείο Άμυνας προωθεί σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, τροποποίηση της ΚΔΠ 504/2014, προκειμένου να επιτρέπεται η χρήση υπηρεσιακών οχημάτων από τα στελέχη της ΕΦ και το ωρομίσθιο πολιτικό προσωπικό για τη μεταφορά από και προς τον τόπο εργασίας, έναντι της καταβολής ειδικού τέλους, καθώς και η δωρεάν χρήση από τους ΣΥΟΠ. Η Υπηρεσία μας πάντως διαφωνεί με τη χρήση υπηρεσιακών οχημάτων. Η μετάβαση προς και από την οικία, αποτελεί ευθύνη του κάθε εργαζόμενου.

3.2 Τήρηση φακέλων αδειών ΣΥΟΠ.

Παρόλο ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, με επιστολή του ημερ.20.12.2016, ζήτησε από το ΓΕΕΦ όπως δοθούν οδηγίες για πιστή τήρηση φακέλου αδειών για κάθε ΣΥΟΠ, όπου να περιλαμβάνονται όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν στις άδειες ανάπαυσης/ ασθένειας, καθώς και τυχόν υπερβάσεις στην λήψη άδειας ανάπαυσης/ασθένειας που επηρεάζουν την μισθοδοσία, αυτό δεν εφαρμόστηκε. Η παρακολούθηση των αδειών των ΣΥΟΠ γίνεται από τις Μονάδες και στις πλείστες περιπτώσεις παραιτήσεων οπλιτών η κατάσταση αδειών που ετοιμάζεται και υποβάλλεται στο ΓΕΕΦ για σκοπούς καθορισμού της ημερομηνίας παραίτησης αποστέλλεται καθυστερημένα στο ΥΠΑΜ, μετά την ημερομηνία έγκρισης της παραίτησής τους από τον αρμόδιο Υπουργό, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπερπληρωμές. Το ύψος των υπερπληρωμών λόγω παραιτήσεων μέχρι το τέλος Μαΐου 2017, ανήλθε στις €8.419 και αφορά σε 34 περιπτώσεις.

Σύσταση: Να δημιουργηθούν άμεσα φακέλοι αδειών για όλους τους οπλίτες και να ληφθούν μέτρα για ανάκτηση των υπερπληρωμών το συντομότερο δυνατό.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, για το υπόψη θέμα και τον ενδελεχή χειρισμό του, έχει εκδοθεί αριθμός συναφών διαταγών από το ΓΕΕΦ, κατόπιν ρητών οδηγιών από το Υπουργείο, προς οριστική εξάλειψη των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του θεσμού των ΣΥΟΠ. Μας ανέφερε επίσης, ότι το Υπουργείο, στηριζόμενο στην εμπειρία που συσσωρεύεται από την εφαρμογή του νέου θεσμού των ΣΥΟΠ, έχει βελτιώσει με γρήγορους ρυθμούς τις διοικητικές διαδικασίες με στόχο την εξάλειψη των οποιονδήποτε σχετικών αδυναμιών.

4. Κέντρα Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ).

4.1 Αποτελέσματα διαγωνισμού προμήθειας ειδών ΚΨΜ και υλοποίηση συμβάσεων.

- (i) Κατά τον συγκριτικό έλεγχο τιμών που διενεργήθηκε σε επιλεγμένο δείγμα βασικών προϊόντων που διατίθενται προς πώληση στο προσωπικό της ΕΦ μέσω των ΚΨΜ, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος των τιμών τους μειώθηκε κατά 21%, σε σχέση με τον αντίστοιχο της προηγούμενης περιόδου (1.4.2014 – 31.3.2016). Η εν λόγω ποσοστιαία μείωση των τιμών πώλησης επιτεύχθηκε κατόπιν προώθησης των απαραίτητων διορθωτικών και βελτιωτικών ενεργειών από τους αρμόδιους φορείς του ΓΕΕΦ, στη βάση συγκεκριμένων εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, έπειτα από διεξαγωγή σχετικής έρευνας κατά την οποία διαφάνηκε ότι, οι τιμές των παραπάνω προϊόντων που διατίθεντο προς πώληση κυρίως στους εθνοφρουρούς της ΕΦ, ήταν στο παρελθόν υψηλότερες κατά 27% (μέσος όρος), σε σχέση με τις αντίστοιχες λιανικές τιμές των υπεραγορών.

Κατόπιν διενέργειας συμπληρωματικού ελέγχου στα αποτελέσματα του μειοδοτικού διαγωνισμού προμήθειας ειδών ΚΨΜ, που αφορά στην τρέχουσα

χρονική περίοδο (1.4.2016 - 31.3.2017, με δυνατότητα παράτασης για ένα επιπλέον έτος), καθώς και στη μέχρι σήμερα υλοποίηση των αντίστοιχων συμβάσεων, διαφαίνεται ότι εξακολουθούν να υφίστανται συγκεκριμένοι τομείς, οι οποίοι ενδεχομένως να αποτελούν σημεία υψηλού υπολειμματικού κινδύνου, καθότι δεν καλύπτονται επαρκώς από τις υφιστάμενες δικλείδες ασφαλείας, συνεπώς απαιτείται η λήψη επιπρόσθετων διορθωτικών ή/και προληπτικών/βελτιωτικών ενεργειών.

Σε σχέση με τα παραπάνω αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- Εξακολουθεί να κρίνεται υπερβολικός και δυσανάλογος ο συνολικός αριθμός των προϊόντων που κατακυρώνονται στους εκάστοτε μειοδοτικούς διαγωνισμούς προμήθειας ειδών ΚΨΜ (στον τελευταίο διαγωνισμό κατακυρώθηκαν 2.179 προϊόντα), σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό προϊόντων που διατίθενται προς πώληση στα ΚΨΜ της ΕΦ (ανέρχεται μέχρι τα 120 προϊόντα). Επιπρόσθετα, είχε επισημανθεί πως αρκετές από τις κατηγορίες των παραπάνω προϊόντων συνιστούν ιδιαίτερα ανθυγιεινές επιλογές για το προσωπικό της ΕΦ, των οποίων μάλιστα η διάθεση στα σχολικά κυλικεία/καντίνες έχει απαγορευθεί από τις Σχολικές Εφορίες.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη το σημαντικό διοικητικό κόστος που προκύπτει τόσο κατά το στάδιο της αξιολόγησης/κατακύρωσης των προσφορών, όσο και μεταγενέστερα κατά την υλοποίηση των συμβάσεων, επαναλάβαμε την εισήγησή μας για επαναξιολόγηση των κατηγοριών των προϊόντων που θα διατίθενται προς πώληση στα ΚΨΜ, στη βάση των πραγματικών αναγκών των οπλιτών της ΕΦ και των διατροφικών απαιτήσεων, όπως αυτές διαμορφώνονται μέσω της συνδρομής ειδικών επιστημόνων σε θέματα διατροφής.

- Η Αναθέτουσα Αρχή, σε αρκετές κατηγορίες τυποποιημένων προϊόντων που φέρουν την ίδια κύρια εμπορική επωνυμία, δεν προσδιορίζει στα έγγραφα προσφορών του διαγωνισμού τον συγκεκριμένο αριθμό εκδοχών/γεύσεων ανά προϊόν, αλλά επιτρέπει στους προσφοροδότες να αναγράφουν απεριόριστα τις εκδοχές/γεύσεις που επιθυμούν να προσφέρουν. Ως αποτέλεσμα αρκετές περιπτώσεις προϊόντων διαφόρων γεύσεων/εκδοχών της ίδιας εμπορικής επωνυμίας, έχουν κατακυρωθεί σε διαφορετικούς προμηθευτές, με αποτέλεσμα αφενός να δυσχεραίνεται το έργο των διαχειριστών ΚΨΜ για αναγνώριση της εκάστοτε ακριβής εμπορικής ονομασίας και συγκεκριμένης συσκευασίας που έχει κατακυρωθεί σε κάθε προμηθευτή και αφετέρου να αυξάνεται σε σημαντικό βαθμό ο κίνδυνος πρόκλησης περιστατικών κερδοσκοπίας, καθώς και αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Σύσταση: Επισημάναμε, την ανάγκη συγκεκριμενοποίησης του αριθμού των επιμέρους γεύσεων/εκδοχών ανά κατηγορία προϊόντος που φέρουν την ίδια εμπορική επωνυμία.

- Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις στις οποίες τα ίδια ακριβώς προϊόντα, ως προς την εμπορική τους επωνυμία, εκδοχή/γεύση, βάρος/περιεχόμενο και περιοχή διάθεσης, διατίθενται προς πώληση στα ΚΨΜ από διαφορετικούς προμηθευτές και σε διαφορετική τιμή, ενώ με βάση τους όρους του διαγωνισμού, η κατακύρωσή τους θα έπρεπε να γινόταν

στον εκάστοτε φθηνότερο, ανά προϊόν, προσφοροδότη. Επισημαίνεται ότι, η ανωτέρω αδυναμία καταστρατηγεί την έννοια του μειοδοτικού διαγωνισμού, καθότι τα ίδια ακριβώς προϊόντα κατακυρώνονται σε πέραν του ενός προμηθευτή με διαφορετικές τιμές πώλησης και επιπλέον αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο εκδήλωσης περιστατικών κερδοσκοπίας, καθώς και αθέμιτου ανταγωνισμού από μέρους των προμηθευτών, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Σύσταση: Ενόψει των κινδύνων που εγκυμονούν σε βάρος κυρίως των οπλιτών της ΕΦ, συνέπεια των παραπάνω στρεβλώσεων, εισηγηθήκαμε τη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών από μέρους των αρμοδίων, για την πλήρη συμμόρφωση προς τους όρους και πρόνοιες του εν λόγω διαγωνισμού. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως ζητείται από τους προσφοροδότες να επισυνάψουν στον σχετικό φάκελο κατά το στάδιο της υποβολής της προσφοράς, φωτογραφίες όλων των προϊόντων τους σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, προς διευκόλυνση των εργασιών της αξιολόγησης και κατακύρωσης του διαγωνισμού, καθώς επίσης για σκοπούς ελέγχου της συμμόρφωσης των προσφοροδοτών από μέρους του ΓΕΕΦ και των διαχειριστών ΚΨΜ, κατά την υλοποίηση των συμβάσεων.

- Με βάση τους όρους του υπό αναφορά διαγωνισμού, το σύνολο των Μονάδων που διαθέτουν διαχείριση ΚΨΜ είχαν κατανεμηθεί, με βάση τη γεωγραφική τους θέση, σε εννέα περιοχές και οι προσφοροδότες κλήθηκαν να δηλώσουν στο έντυπο αναλυτικής οικονομικής προσφοράς, σε ποιες από αυτές προτίθενται να προμηθεύουν τα προϊόντα τους. Σημειώνεται ότι, η τελευταία περιοχή, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες, περιλάμβανε μόνο μια Μονάδα, η οποία εδρεύει στην περιοχή Πύργου Τηλλυρίας. Από έλεγχο που διενεργήσαμε στην κατάσταση των ειδών ΚΨΜ που έχουν κατακυρωθεί ανά περιοχή, διαπιστώθηκε ότι για τη συγκεκριμένη Μονάδα:
  - Δεν είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον από κανένα προσφοροδότη για την προμήθεια βασικών προϊόντων, με αποτέλεσμα στο εν λόγω ΚΨΜ να μην διατίθενται προς πώληση, μεταξύ άλλων, εμφιαλωμένο νερό, φρέσκο γάλα, είδη υγιεινής/ατομικής καθαριότητας, σάντουιτς, αρτοπαρασκευάσματα (πίττες) και γλυκά.
  - Ορισμένα προϊόντα διατίθενται σε υψηλότερη τιμή συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες των υπολοίπων Μονάδων, σε ποσοστό που κυμαίνεται από 8% μέχρι και 40%.

Σύσταση: Αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα της ανάγκης για διασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε είδη πρώτης ανάγκης και με τους ίδιους όρους ως προς τις τιμές πώλησής τους, για όλους τους οπλίτες της ΕΦ και κυρίως σε όσους υπηρετούν σε απομακρυσμένες Μονάδες, στους οποίους παραχωρείται άδεια εξόδου μετά από συνεχή υπηρεσία διάρκειας μίας εβδομάδας, απαιτείται όπως τροποποιηθεί η υφιστάμενη κατάσταση ΚΨΜ Μονάδων κατά περιοχή, προκειμένου να μην εναπόκειται/επαφίεται αποκλειστικά στη διακριτική ευχέρεια των προσφοροδοτών η ευημερία, έστω και μεμονωμένου αριθμού οπλιτών της ΕΦ. Προς την κατεύθυνση αυτή, εισηγηθήκαμε όπως συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια στους όρους του εν λόγω διαγωνισμού, βάσει

της οποίας θα υποχρεούνται οι προσφοροδότες που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για τις περιοχές με τις μεγαλύτερες διαχειρίσεις ΚΨΜ της ΕΦ, να συμπεριλάβουν στο έντυπο αναλυτικής οικονομικής προσφοράς τους και την εν λόγω Μονάδα, χωρίς την οποιαδήποτε διαφοροποίηση στις τιμές των προϊόντων τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, το ΓΕΕΦ με σχετική Διαταγή του για την προσεχή περίοδο, έχει ήδη προβεί στη λήψη μέτρων τα οποία αφορούν:

- Στη μείωση των κατηγοριών των ζητούμενων ειδών κατά 30%.
- Στον περιορισμό των υπερμεγεθών συσκευασιών με σκοπό, μεταξύ άλλων, και την προστασία της υγείας του προσωπικού.
- Στον αποκλεισμό των προϊόντων της κατηγορίας «Φρουτοποτά».
- Στον καθορισμό ως αποκλειστικού κριτηρίου κατακύρωσης, την κύρια εμπορική επωνυμία ανά συσκευασία.
- Στη συμπερίληψη στις προσφορές όλων των Μονάδων για το σύνολο των ειδών, πλην των ευπαθών (σάντουιτς και τυρόπιπτες).
- Στην αύξηση της προθεσμίας παράδοσης εμπορευμάτων στην περιοχή Πύργου Τυλληρίας από 1 σε 7 ημέρες, ώστε να υπάρξει ενδιαφέρον και κατά συνέπεια να καλυφθεί και η απομακρυσμένη αυτή περιοχή.

- (ii) Οι διαγωνισμοί για την προμήθεια ειδών ΚΨΜ, διενεργούνται με μερίμνα της Διεύθυνσης Οικονομικού (ΓΕΕΦ/ΔΟΙ), μέσω της συγκρότησης των απαιτούμενων επιτροπών του διαγωνισμού και ετοιμασίας όλων των απαιτούμενων εγγράφων των προσφορών. Επιπλέον της ανωτέρω αρμοδιότητας, η εν λόγω Διεύθυνση είναι επιφορτισμένη, βάσει της αποστολής της, με τον λογιστικό έλεγχο και οικονομική επιθεώρηση των διαχειρίσεων ΚΨΜ της ΕΦ. Σύμφωνα με σχετική Πάγια Διαταγή του ΓΕΕΦ (ΠαΔ 8-12/1993), τα όργανα που ασκούν έλεγχο των υπηρεσιών οικονομικής μέριμνας και λογιστικού της ΕΦ, πρέπει να είναι ανεξάρτητα των υπηρεσιών και οργάνων που ασκούν «Διεύθυνση» και «Εκτέλεση». Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, το ΓΕΕΦ/ΔΟΙ ως αρμόδια υπηρεσία ελέγχου της εύρυθμης και κανονικής υλοποίησης των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί με τους προμηθευτές ειδών ΚΨΜ, δεν ενδείκνυται να έχει αρμοδιότητα για την εισήγηση επί οικονομικών θεμάτων που περιλαμβάνονται στους όρους του διαγωνισμού.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω ευρήματα/διαπιστώσεις εισηγήθηκε όπως οι διαγωνισμοί που αφορούν στην προμήθεια ειδών ΚΨΜ, καθώς και στην εγκατάσταση αυτόματων πωλητών ροφημάτων καφέ, διενεργούνται με μερίμνα του ΥΠΑΜ (Τομέας Προσφορών), ως η αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή σύναψης δημοσίων συμβάσεων επ' ωφελεία της ΕΦ.

Όπως μας ενημέρωσε το ΓΕΕΦ/ΔΟΙ με έγγραφο του ημερ.4.11.2017 για την περίοδο 2018-2019 θα διενεργηθούν εξατομικευμένοι διαγωνισμοί από μέρους των Σχηματισμών, όπως προνοείται στους περί των ΚΨΜ της ΕΦ Κανονισμούς του 1991 (ΚΔΠ 27/91). Η Υπηρεσία μας συμφωνεί με τη διευθέτηση αυτή.

- (iii) Το ΥΠΑΜ με έγγραφό του ημερ. 28.9.2015, μας ανέφερε πως ο φάκελος της σχετικής ανάκρισης, που είχε διαταχθεί από την Ιεραρχία του ΓΕΕΦ για τον έλεγχο της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων του μειοδοτικού διαγωνισμού

προμήθειας ειδών ΚΨΜ, κατά τα έτη 2014 – 2016, βρίσκεται στη Διεύθυνση Δικαστικού του ΓΕΕΦ και μόλις υπάρξει εξέλιξη επί του θέματος θα ενημερωθεί άμεσα η Υπηρεσία μας.

Σύσταση: Παρατηρήσαμε ότι, παρά την παρέλευση δύο ετών, εκκρεμεί μέχρι και σήμερα η διαβίβαση, στην Υπηρεσία μας, των σχετικών πορισμάτων, καθώς και των αντίστοιχων αποφάσεων της Ιεραρχίας του ΓΕΕΦ.

- (iv) Το ΥΠΑΜ με έγγραφο του ημερ. 13.9.2017, μας πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα ζητήματα/δυσχέρειες που προκύπτουν αναφορικά με τον έλεγχο των δοσοληψιών των διαχειρίσεων ΚΨΜ, το αυξημένο διοικητικό κόστος και την απασχόληση σημαντικού αριθμού στελεχών και οπλιτών, συνέπεια του υφιστάμενου τρόπου λειτουργίας των εν λόγω διαχειρίσεων, έχει αποφασίσει την προώθηση πιλοτικού σχεδίου για ανάθεση της εκμετάλλευσης και διαχείρισης των ΚΨΜ σε ιδιώτες. Για το σκοπό αυτό, έχει προωθηθεί από το ΥΠΑΜ, στις 11.8.2017, σχετικό προσχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών, για νομοτεχνικό έλεγχο από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα των εξοικονομήσεων που θα επιτευχθούν, κατά την υλοποίηση της ανώτερο απόφασης του ΥΠΑΜ, αναμένεται ότι, παράλληλα με τη διαδικασία τροποποίησης των Κανονισμών, θα προωθηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες για σύνταξη των όρων του εν λόγω διαγωνισμού.

4.2 Κερδοφορία διαχειρίσεων ΚΨΜ.

Η κερδοφορία των διαχειρίσεων ΚΨΜ παρουσιάζει επί σειρά ετών, φθίνουσα πορεία, όπως παρουσιάζεται πιο κάτω:

2013	2014	2015	2016
€802.518	€733.901	€618.377	€470.386

Σημειώνεται ότι, οι μεταβλητές που δύνανται να επηρεάσουν το ύψος των συνολικών πωλήσεων, όπως η μέση υπηρετούσα δύναμη των οπλιτών στην ΕΦ, οι τελικές τιμές πώλησης των προϊόντων και οι γενικότερες συνθήκες της οικονομίας, δεν παρουσίασαν οποιαδήποτε αξιόλογη μεταβολή κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, γεγονός που καθιστά ακόμη πιο ανησυχητικά τα παραπάνω ευρήματα.

Αντιλαμβανόμαστε ότι, επιδίωξη της αύξησης της κερδοφορίας των ΚΨΜ δεν αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των εκάστοτε Διοικήσεων, καθότι, προέχει η εξυπηρέτηση του προσωπικού των Μονάδων, μέσω της πώλησης διαφόρων προϊόντων που δεν χορηγούνται από την ΕΦ, σε ανταγωνιστικές τιμές, χαμηλότερες πάντοτε από τις αντίστοιχες του ελεύθερου εμπορίου, ωστόσο, το γεγονός ότι, μέσω των εν λόγω κερδών (ίδιοι πόροι ΓΕΕΦ) παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας συμπληρωματικών δαπανών για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των οπλιτών, ως αντιστάθμισμα των ήδη περιορισμένων πιστώσεων του Π/Υ της ΕΦ, θα πρέπει να προβληματίσει τους αρμόδιους φορείς του ΓΕΕΦ, η πιο πάνω ποσοστιαία μείωση των συνολικών κερδών των ΚΨΜ.

Συστάσεις: Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε την προώθηση των πιο κάτω διορθωτικών μέτρων, καθώς και προληπτικών/βελτιωτικών ενεργειών:

- Τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας (ΚΔΠ 27/91), προκειμένου στον επόμενο δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό, να καθίσταται εφικτή η οριακή υπέρβαση του συντελεστή περιθωρίου κέρδους των ΚΨΜ, ύψους 10%, μόνο για σκοπούς στρογγυλοποίησης των τελικών τιμών πώλησης των προϊόντων στην πλησιέστερη

υποδιαίρεση των 5 σεντ. Σε αντίθετη περίπτωση, η υφιστάμενη κατάσταση ενδεχομένως να τύχει εκμετάλλευσης από μέρους των ενδιαφερομένων προσφοροδοτών, οδηγώντας στην εκμηδένιση της κερδοφορίας των ΚΨΜ, με ότι αυτό συνεπάγεται στους ίδιους πόρους της Ε.Φ.

- Με βάση τα αποτελέσματα του υφιστάμενου διαγωνισμού, για όσα προϊόντα η τιμή πώλησής τους, μετά την επιβολή του υπό αναφορά συντελεστή κέρδους, διαμορφώνεται π.χ. στα € 0,4988 και εντούτοις έχει καθορισθεί στα €0,45, να τροποποιηθεί με βάση τη στρογγυλοποίηση των τελευταίων δεκαδικών ψηφίων, στα €0,50 και ακολούθως, να προωθηθούν οι απαραίτητες ενέργειες (π.χ. διορθώσεις τιμοκαταλόγων, απογραφή εμπορευμάτων, λογιστικές εγγραφές) για άμεση ισχύ των τροποποιήσεων.
- Εντατικοποίηση των έκτακτων/αιφνίδιων και ειδικών οικονομικών επιθεωρήσεων που διενεργούνται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, προκειμένου να εξακριβώνεται η πραγματική εικόνα λειτουργίας που παρουσιάζει μια διαχείριση ΚΨΜ, καθώς και η οικονομική της κατάσταση κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, η κερδοφορία μέσω της στρογγυλοποίησης των τιμών προς τα πάνω δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αφού, προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η διασφάλιση χαμηλών τιμών και η προσφορά ποιοτικών προϊόντων. Επισήμανε επίσης ότι έχουν δοθεί οδηγίες για ενίσχυση των οικονομικών ελέγχων στις διαχειρίσεις των ΚΨΜ, μέσω της νεοσυσταθείσας Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Φ. Επίσης μας ανέφερε ότι η αντιμετώπιση όλων των προαναφερθέντων προβλημάτων μπορεί να επέλθει μέσω της ανάθεσης των ΚΨΜ σε ιδιώτες.

5. Κοστολόγια.

Σύμφωνα με την «Συγκεντρωτική Κατάσταση Κοστολογίων στις 31.12.2016» η οποία εξάχθηκε από το μηχανογραφημένο σύστημα κοστολογίων, που τηρείται από ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, στις 31.12.2016, εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους περίπου €195.837 (31.12.2015 €201.766) που αφορούσαν στα έτη 2008 – 2016.

Η διαδικασία έκδοσης - τακτοποίησης των κοστολογίων διέπεται από το «Παράρτημα Δ» της Πάγιας Διαταγής 6-15/2015, σύμφωνα με την οποία, στις περιπτώσεις εξόφλησης του κοστολογίου στο Λογιστήριο του Υπουργείου, η Μονάδα υποβάλλει εντός 10 ημερών στο ΓΕΕΦ/ΔΥΠ όλα τα σχετικά δικαιολογητικά για τη λογιστική τακτοποίησή του, ενώ στις περιπτώσεις όπου διενεργείται ανάκριση, το κοστολόγιο, εξοφλημένο ή μη, τοποθετείται στον φάκελο της ανάκρισης και το ΓΕΕΦ/ΔΔΚ κοινοποιεί την απόφαση της Ιεραρχίας στο ΓΕΕΦ/ΔΥΠ για να προβεί, είτε στη έκδοση διαταγής τακτοποίησής του, στις περιπτώσεις όπου αυτό έχει εξοφληθεί, είτε στην υποβολή όλων των δικαιολογητικών στο Γενικό Λογιστήριο, μέσω του Υπουργείου, σύμφωνα με το άρθρο 35 του περί Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν38(Ι)/2014), ώστε να τεθούν ενώπιον της αρμόδιας Τεχνικής Επιτροπής για διαγραφή.

Σχετικά με την πιο πάνω διαδικασία αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Εξόφληση κοστολογίων στο Λογιστήριο του Υπουργείου. Το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, με έγγραφο του ημερ. 22.12.2016, ενημέρωσε τις Μονάδες, σχετικά με την διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται, τόσο κατά την έκδοση κοστολογίων όσο και κατά την εξόφλησή τους, ώστε να επιτυγχάνεται η σωστή κοστολόγηση του υλικού και η ταυτόχρονη ενημέρωση του μηχανογραφικού συστήματος παρακολούθησης κοστολογίων του ΓΕΕΦ.

(β) Κοστολόγια ενώπιον της Τεχνικής επιτροπής για διαγραφή. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, στις 31.12.2016 εκκρεμούσαν ενώπιον της αρμόδιας Τεχνικής Επιτροπής του Γενικού Λογιστηρίου για διαγραφή, κοστολόγια συνολικού ύψους €83.499, τα οποία αφορούσαν στα έτη 2012-2016. Όπως διαπιστώθηκε, η Τεχνική Επιτροπή, μετά τη μελέτη των εν λόγω κοστολογίων, ζήτησε από το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, περαιτέρω διευκρινήσεις και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με την κάθε υπόθεση, για να μπορέσει να δώσει την τελική έγκριση για διαγραφή με αποτέλεσμα να δημιουργείται σημαντική καθυστέρηση καθώς και επιπρόσθετο διοικητικό κόστος.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως, στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, με θέμα τα κοστολόγια της Εθνικής Φρουράς, να εκπροσωπείται και το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, ούτως ώστε οποιοσδήποτε διευκρινήσεις κρίνονται αναγκαίες να δίνονται άμεσα.

(γ) Κοστολόγια τα οποία αφορούν σε τροχαία δυστυχήματα. Το συνολικό ποσό, που αφορά σε τροχαία δυστυχήματα, σύμφωνα με σχετική κατάσταση του ΓΕΕΦ/ΔΥΠ και εκκρεμούν στο Υπουργείο Άμυνας για περαιτέρω ενέργειες, ανέρχεται στα €75.141.

Όπως διαπιστώθηκε, τα κοστολόγια τα οποία αφορούν σε τροχαία δυστυχήματα στα οποία εμπλέκονται οχήματα της Εθνικής Φρουράς, δεν εμπíπτουν στις αρμοδιότητες του Γενικού Λογιστηρίου, καθώς δεν αφορούν σε περιπτώσεις οφειλών για διαγραφή αλλά, είτε σε περιπτώσεις διεκδίκησης αποζημιώσεων από τον υπαίτιο, είτε σε περιπτώσεις όπου, βάσει απόφασης της Ιεραρχίας του ΓΕΕΦ, το κοστολόγιο τακτοποιείται εις βάρος του δημοσίου. Ενόψει των πιο πάνω, τα κοστολόγια τα οποία αφορούν σε τροχαία δυστυχήματα αποστάληκαν από το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, στο Υπουργείο Άμυνας, για έγκριση λογιστικής τακτοποίησης της ζημιάς.

Σχετικά με την διαδικασία που ακολουθείται για την τακτοποίηση των τροχαίων δυστυχημάτων παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Στις περιπτώσεις όπου η απόφαση της Ιεραρχίας αναφέρεται σε τακτοποίηση του κοστολογίου εις βάρος δημοσίου, δεν υπάρχουν σαφείς οδηγίες ως προς το πιο είναι το αρμόδιο Τμήμα/Διεύθυνση για έκδοση διαταγής, προς το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, για την λογιστική τακτοποίηση του, με αποτέλεσμα τα κοστολόγια αυτά να παραμένουν σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Σύσταση επιτροπής, η οποία να αποτελείται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Εκπρωσώπους του Αρχηγού ΓΕΕΦ, Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Άμυνας, ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, Στρατιωτικής Εισαγγελίας, ΓΕΕΦ/ΔΔΚ και του Γενικού Λογιστηρίου) και καθορισμός της διαδικασίας και αρμοδίου φορέα για έκδοση σχετικής Διαταγής για την τακτοποίηση των περιπτώσεων αυτών.

- Στις περιπτώσεις όπου, η απόφαση της Ιεραρχίας αναφέρεται σε διεκδίκηση αποζημιώσεων από τον υπαίτιο, τότε αυτές αποστέλλονται από το ΓΕΕΦ/ΔΔΚ, για ενέργειες, στο Υπουργείο Άμυνας. Όπως διαπιστώθηκε, οι υποθέσεις αυτές παραπέμπονται απευθείας στον Γενικό Εισαγγελέα για χειρισμό, χωρίς να διενεργηθούν πρώτα προσπάθειες από μέρους του Υπουργείου για είσπραξη των οφειλών, με αποτέλεσμα να παραμένουν σε εκκρεμότητα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν υποθέσεις, οι οποίες αποστάληκαν στον Γενικό Εισαγγελέα για χειρισμό από το 2012, χωρίς εκ έκτοτε να υπάρχει ενημέρωση σχετικά με την έκβαση της υπόθεσης και τις ενέργειες που προωθήθηκαν από τον Γενικό Εισαγγελέα, παρόλες τις υπενθυμίσεις που αποστάληκαν από το Υπουργείο.

Σύσταση: Να καταβληθούν από το Υπουργείο όλες οι δυνατές προσπάθειες για είσπραξη των οφειλών, αποστέλλοντας αρχικά, σχετική επιστολή στον υπαίτιο ή στην ασφαλιστική του εταιρεία, ζητώντας την άμεση καταβολή των αποζημιώσεων και ενημερώνοντάς τον ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, θα ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον του. Η υπόθεση να παραπέμπεται στον Γενικό Εισαγγελέα μόνο μετά την εξάντληση όλων των προσπαθειών.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, η εισήγηση μας εντάχθηκε ήδη στην όλη διαδικασία εξέτασης τροχαίων ατυχημάτων και για σκοπούς απρόσκοπτης εφαρμογής της υπέβαλε αίτημα προς τον Αρχηγό Αστυνομίας για αναγραφή στην Αστυνομική ανάκριση και των στοιχείων της ασφαλιστικής εταιρείας στην οποία είναι ασφαλισμένο το ιδιωτικό όχημα.

- Όπως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο ενημερώνεται σχετικά με τα τροχαία ατυχήματα από το ΓΕΕΦ/ΔΔΚ χωρίς να ενημερώνεται ταυτόχρονα και από το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ για την έκδοση σχετικού κοστολογίου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συσχέτιση του ίδιου τροχαίου ατυχήματος, το οποίο τυγχάνει χειρισμού και από το Υπουργείο και από το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ. Ενόψει της πιο πάνω αδυναμίας διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η αποζημίωση εισπράχθηκε από τον υπαίτιο χωρίς ωστόσο να ενημερωθεί σχετικά το ΓΕΕΦ/ΔΥΠ και τα σχετικά κοστολόγια να παραμένουν ως εκκρεμή.

Σύσταση: Να προωθηθεί σχετική διαδικασία όπου όλα τα Τμήματα του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου τα οποία χειρίζονται τροχαία ατυχήματα να ενημερώνονται σχετικά με την εξέλιξη των υποθέσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι έχει ήδη προωθηθεί σχετική διαδικασία, ώστε όλα τα Τμήματα του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου τα οποία χειρίζονται τροχαία ατυχήματα να ενημερώνονται σχετικά με την εξέλιξη των υποθέσεων.

6. Παράταση διάρκειας σπουδών μαθητή Στρατιωτικής Σχολής.

Το ΥΠΑΜ με έγγραφό του ημερ. 30.3.2012 ενέκρινε αίτημα φοιτητή Στρατιωτικής Σχολής για παράταση της διάρκειας των σπουδών του κατά ένα ακαδημαϊκό έτος, επιπλέον των δύο συμπληρωματικών που του είχαν παραχωρηθεί βάσει εσωτερικού κανονισμού της Σχολής, επισημαίνοντάς του παράλληλα ότι δεν θα εγκριθεί οποιαδήποτε επιπρόσθετη παράταση στο μέλλον. Βάσει στοιχείων που τηρούνται στο Υπουργείο, προκύπτει ότι ο υπό αναφορά φοιτητής δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις του και παρά την παραπάνω απόφαση για τη μη έγκριση επιπρόσθετης παράτασης, καθώς επίσης τις κατ'επανάληψη εισηγήσεις της Διεύθυνσης Διοίκησης Προσωπικού και Στρατολογίας, για τερματισμό της φοίτησής του και επιβολή ανάλογης χρηματικής ρήτρας, το ΥΠΑΜ, προέβηκε στην παραχώρηση επιπλέον δύο συμπληρωματικών παρατάσεων. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με έγγραφο του ΓΕΕΦ, ημερ. 1.7.2014, ο συγκεκριμένος υπότροφος της Κυπριακής Δημοκρατίας αποπεράτωσε τον κύκλο σπουδών του στις 13.6.2014, καταγράφοντας συνολική χρονική καθυστέρηση πέντε ετών.

(α) Λόγω των παραπάνω και έπειτα από σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, το ΥΠΑΜ συνέταξε νέο προσχέδιο συμφωνίας μεταξύ των επιτυχόντων για φοίτηση στις Στρατιωτικές Σχολές και της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε αντικατάσταση του υφιστάμενου εντύπου Γεν. 104. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΥΠΑΜ, προκύπτει ότι, βάσει του εν λόγω προσχεδίου η συνολική περίοδος φοίτησης θα δύναται να παραταθεί αρχικά κατά ένα έτος και έπειτα από Υπουργική απόφαση θα παραχωρείται συμπληρωματική χρονική παράταση ενός επιπλέον έτους, μόνο στις περιπτώσεις που συντρέχουν

σοβαροί οικογενειακοί ή ιατρικοί λόγοι. Σημειώνεται ότι, το υπό αναφορά προσχέδιο, αφού πρώτα αποστάληκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για απόψεις, ακολούθως προωθήθηκε στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο και σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της εν λόγω Υπηρεσίας, ημερ. 21.10.2016, κρίθηκε όπως για σκοπούς ασφάλειας δικαίου, το συγκεκριμένο θέμα τύχει επανεξέτασης μετά την έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων των περί Στρατού της Δημοκρατίας νέων Κανονισμών για τους Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς της ΕΦ.

(β) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα συμπληρωματικά έτη φοίτησης του συγκεκριμένου υποτρόφου της Κυπριακής Δημοκρατίας, που απαιτήθηκαν επιπλέον του κανονικού κύκλου σπουδών της Σχολής, να μην προσμετρήσουν στα συνολικά συντάξιμα έτη υπηρεσίας του στην ΕΦ και σύμφωνα με έγγραφο του ΥΠΑΜ ημερ. 19.10.2016, αναμένεται η γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας για το εν λόγω θέμα. Συναφώς αναφέρεται ότι, το ΥΠΑΜ επανέλαβε την πιο πάνω ανάγκη με νεώτερο έγγραφό του προς τη Νομική Υπηρεσία, ημερ. 22.12.2016, ωστόσο μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας δεν είχε ληφθεί η σχετική γνωμάτευση.

(γ) Αναφορικά με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, προκειμένου να διαφανούν οι λόγοι που επέβαλαν την μη υλοποίηση των Όρων 5 και 6 της συμφωνίας μεταξύ του συγκεκριμένου υπότροφου και της Κυπριακής Δημοκρατίας, για τερματισμό της φοίτησής του και επιβολή χρηματικής ρήτρας ύψους €56.948, το ΥΠΑΜ, μας ενημέρωσε με έγγραφό του ημερ. 19.10.2016, ότι οι διαδοχικές παρατάσεις παραχωρήθηκαν στον εν λόγω φοιτητή κατόπιν εξασφάλισης σχετικής έγκρισης από τον εκάστοτε Υπουργό Άμυνας.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη σημαντικότητα της προώθησης πρακτικών που διασφαλίζουν τη χρηστή διοίκηση στο δημόσιο τομέα και αφετέρου το γεγονός ότι, οι Περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρητήσεις Αξιωματικών) Κανονισμοί του 2016 (ΚΔΠ 351/2016), έχουν ήδη εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της ΚΔ στις 2.12.2016, εισηγηθήκαμε όπως το ΥΠΑΜ προωθήσει σχετικό έγγραφο προς τη Νομική Υπηρεσία προκειμένου να προβεί στον νομοτεχνικό έλεγχο του εν λόγω προσχεδίου συμφωνίας. Σημειώνεται ότι, οι αντίστοιχοι Κανονισμοί που αφορούν στους Υπαξιωματικούς της ΕΦ, βρίσκονται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας τους από το ΥΠΑΜ και όπως πληροφορηθήκαμε δεν περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διαφορετική ρύθμιση πρόνοια, σε σχέση με τους αντίστοιχους Κανονισμούς των Αξιωματικών, ως προς τη φοίτηση των επιτυχόντων στις αντίστοιχες Παραγωγικές Σχολές των Υπαξιωματικών, συνεπώς δεν προκύπτει οποιοδήποτε κώλυμα στην προώθηση της παραπάνω ενέργειας από μέρους του ΥΠΑΜ.

7. Ανακύκλωση ημιακάθартου νερού.

Σύμφωνα με μελέτη των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Άμυνας, σχετικά με την αναγκαιότητα της λειτουργίας συστημάτων επεξεργασίας και ανακύκλωσης ημιακάθартου νερού σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, η οποία ολοκληρώθηκε στις 23.9.2015, διαπιστώθηκε ότι τα συστήματα ανακύκλωσης τα οποία βρίσκονταν τοποθετημένα σε 11 στρατόπεδα λειτουργούσαν ικανοποιητικά και εξυπηρετούσαν το σκοπό τους, ο οποίος είναι η εξοικονόμηση νερού. Συγκεκριμένα είχε προκύψει εξοικονόμηση 34.675 κυβικών μέτρων νερού, το οποίο αντιστοιχούσε σε €17.500 ετησίως.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου της Υπηρεσίας μας για το έτος 2016 διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες εξελίξεις:

- Μετά την αναδιάρθρωση της Εθνικής Φρουράς, σήμερα συνεχίζουν να λειτουργούν μόνο έξι συστήματα ανακύκλωσης, λόγω διάλυσης αρκετών Μονάδων και στρατοπέδων, με την συνολική εξοικονόμηση νερού να μειώνεται στα 16.425 κυβικά μέτρα νερό (σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την μελέτη του 2015), το οποίο αντιστοιχεί σε €9.417 ετησίως. Το κόστος αγοράς νερού από την υδατοπρομήθεια, για τα έξι στρατόπεδα, έχει παραμείνει στα ίδια επίπεδα εξαιρουμένου του στρατοπέδου στην Αγία Βαρβάρα, για το οποίο επιτεύχθηκε σημαντική μείωση ύψους 64,6% (από €3,39 σε €1,20). Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο προτίθεται να αξιολογήσει τα υλικά που προέκυψαν από τα συστήματα που απενεργοποιήθηκαν και όσα κριθούν εύχρηστα να αξιοποιηθούν ως ανταλλακτικά για τα υπόλοιπα συστήματα που είναι σε χρήση, προς εξοικονόμηση πόρων.
- Η συμφωνία για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθартου νερού έληξε στις 27.3.2017 και μέχρι και την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν είχε ανανεωθεί, με αποτέλεσμα τα συστήματα να μην τυγχάνουν της αναγκαίας μηνιαίας συντήρησης. Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο, προτίθεται να προβεί στην κατακύρωση νέας προσφοράς, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και η προϋπολογισθείσα αξία αναμένεται να καθοριστεί στις €72.472 πλέον ΦΠΑ, (€52.672 για την τακτική συντήρηση και €14.800 για έκτακτες βλάβες) για τρία χρόνια, βασιζόμενη στην τιμή επιθεώρησης ανά στρατόπεδο που ίσχυε στην προηγούμενη συμφωνία.
- Όπως πληροφορηθήκαμε, εξακολουθεί να εκκρεμεί η εγκατάσταση τριών μετρητών νερού στις δεξαμενές, το οποίο αποτελούσε υποχρέωση του ανάδοχου της προηγούμενης σύμβασης που υπογράφηκε στις 24.3.2016.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και στοιχεία από το Λογιστήριο όσο και από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, υπολογίσαμε ότι, σε περίπτωση επίτευξης της προαναφερθείσας τιμής, το κόστος για την συντήρηση των συστημάτων θα ανέλθει στα €1,47 ανά κ.μ. νερού. Από σύγκριση με τις τιμές αγοράς πόσιμου νερού, στις έξι εναπομείναντες Μονάδες που διαθέτουν τέτοια συστήματα προκύπτει ότι μόνο στις τρεις το κόστος αγοράς νερού είναι χαμηλότερο, με αποτέλεσμα να προκύπτει συνολική ετήσια ζημία ύψους €3.814, ενώ στις υπόλοιπες τρεις περιοχές το κόστος αγοράς νερού είναι υψηλότερο, με αποτέλεσμα να προκύπτει όφελος από τη χρήση των συστημάτων ύψους €13.231. Το κυριότερο όφελος προκύπτει στην περιοχή Λιοπετρίου, όπου το κόστος αγοράς του νερού ανά κ.μ. ανέρχεται στα €4,58 και το όφελος από τη χρήση των συστημάτων ανέρχεται στις €11.351.

Επισημάνθηκε και πάλι ότι με την χρήση των συστημάτων ανακύκλωσης νερού προκύπτει και σημαντική εξοικονόμηση από την μη καταβολή κόστους για την κένωση των απορροφητικών λάκκων, η οποία θα ήταν αναγκαία σε περίπτωση που τα 16.425 κ.μ. νερού κατέληγαν στους απορροφητικούς λάκκους, με αποτέλεσμα την υπερχειλίση τους, λόγω μη σύνδεσης του στρατοπέδου με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα, καθώς και περιβαλλοντικό όφελος που αφορά στην υγιεινή του προσωπικού και στην εξοικονόμηση πόσιμου νερού.

Συστάσεις:

(α) Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, παρόλο που η χρήση των συστημάτων ανακύκλωσης περιορίστηκε σε έξι στρατόπεδα, στην παρούσα φάση η συντήρηση των συστημάτων αυτών εξακολουθεί να είναι συμφέρουσα. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι σε περίπτωση επίτευξης μείωσης στην τιμή αγοράς νερού από το Κοινοτικό Συμβούλιο

Λιοπετρίου, τότε τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση των συστημάτων ανακύκλωσης θα περιοριστούν σημαντικά.

(β) Κατά τη σύναψη της νέας συμφωνίας, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες κατά την διαπραγμάτευση για σημαντική μείωση των τιμών συντήρησης, σε σχέση με την προηγούμενη συμφωνία. Εισηγηθήκαμε επίσης τη συμπερίληψη, στην συμφωνία, σχετικού όρου για ενδεχόμενο τερματισμό της λειτουργίας οποιουδήποτε συστήματος ανακύκλωσης, είτε λόγω σύνδεσης με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα, είτε λόγω διάλυσης του στρατοπέδου.

(γ) Επισημάνθηκε και πάλι η σημαντικότητα της εγκατάστασης μετρητών στην έξοδο των δεξαμενών αποθήκευσης του επεξεργασμένου νερού, ώστε να είναι γνωστή η ακριβής ποσότητα του νερού που ανακυκλώνεται.

8. Υπερχρεώσεις υδατοπρομήθειας.

Η τιμή χρέωσης του νερού ανά κυβικό μέτρο, σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς που εδρεύουν στο Λιοπέτρι της Επαρχίας Αμμοχώστου, εξακολουθεί να είναι κατά πολύ υψηλότερη από την τιμή χρέωσής του στα υπόλοιπα υποστατικά της Κοινότητας. Όπως πληροφορηθήκαμε, σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με εκπροσώπους του Υπουργείου και του Κοινοτικού Συμβουλίου Λιοπετρίου, το Κ.Σ. ζήτησε ως αντιστάθμισμα για μείωση της τιμής του νερού, την συντήρηση από το Υπουργείο, δρόμου ο οποίος χρησιμοποιείται από την Εθνική Φρουρά και απέστειλε σχετική επιστολή στο Υπουργείο στις 25.1.2017. Το Υπουργείο, σε απάντησή του ημερ. 6.2.2017, ζήτησε όπως του δοθεί η εκτίμηση του κόστους για την εν λόγω συντήρηση, όπως αυτή υπολογίστηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση, αλλά μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου δεν είχε ληφθεί σχετική απάντηση.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως, σε περίπτωση που οι διαβουλεύσεις με το Κοινοτικό Συμβούλιο δεν έχουν επιτυχή κατάληξη, το θέμα να τεθεί ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών, επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τους Κανονισμούς του εν λόγω Κοινοτικού Συμβουλίου (ΚΔΠ 294/2003), τα τέλη ύδατος στρατοπέδων και Φυλακίων της Εθνικής Φρουράς δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα τέλη που επιβάλλονται στους άλλους χρήστες νερού. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι η παροχή αντισταθμίματος για μείωση της τιμής χρέωσης του νερού, με τη συντήρηση δρόμου, θα αποτελέσει κακό προηγούμενο και θα πρέπει να αποφευχθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η πολιτική του Υπουργείου είναι όπως αντισταθμιστική βοήθεια δίνεται στις κοινότητες στα όρια των οποίων υπάρχουν στρατιωτικές Μονάδες για τις αρνητικές επιπτώσεις που προκαλούνται από τη λειτουργία των Μονάδων αυτών και πώς σε καμία περίπτωση η βοήθεια αυτή δεν συνδέεται με την τιμή χρέωσης του νερού.

9. Ενδεχόμενη κατάχρηση άδειας ασθενείας από Αξιωματικό.

Από διερεύνηση σχετικής καταγγελίας διαπιστώθηκε ότι, στέλεχος της ΕΦ, ενδεχομένως για να αποφύγει μετάθεσή του, λάμβανε εκτεταμένη αναρρωτική άδεια από τις 13.8.2015 μέχρι και τις 6.11.2015. Συγκεκριμένα στον εν λόγω αξιωματικό χορηγήθηκε Φύλλο Πορείας στις 16.9.2015 για να αναλάβει καθήκοντα σε άλλη Μονάδα, λόγω όμως, του γεγονότος ότι απουσίαζε ήδη με αναρρωτική άδεια, η μετάθεσή του δεν υλοποιήθηκε. Σημειώνεται ότι, κατά τη διάρκεια της αναρρωτικής άδειας, είχε αιτηθεί να παρουσιαστεί στον Αρχηγό ΓΕΕΦ. Όπως μας αναφέρθηκε από την Διεύθυνση Προσωπικού (ΓΕΕΦ/ΔΙΠΡΟ) το θέμα της συνάντησης ήταν η μη μετάθεση του στην συγκεκριμένη Μονάδα, για λόγους υγείας πράγμα το οποίο και έγινε, με προφορικές οδηγίες του Αρχηγού. Ωστόσο δεν εκδόθηκε οποιαδήποτε διαταγή που να αναιρεί τη μετάθεσή του.

Το ΓΕΕΦ/ΔΙΠΡΟ, με επιστολή της ημερ. 22.1.2016 ενημέρωσε τον εν λόγω Αξιωματικό για την ακύρωση της πρώτης του μετάθεσης (ημερ. 16.9.2015) και για την εκ νέου μετάθεσή του σε άλλη Μονάδα, με άμεση ισχύ. Ο αξιωματικός απουσίασε με άδεια ασθενείας αμέσως μετά την επιστολή μετάθεσης, πριν να παραλάβει το Φύλλο Πορείας για υλοποίησή της, από τις 29.1.2016 μέχρι και την ημερομηνία διερεύνησης της καταγγελίας (Ιούνιος 2016).

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε με τις ενέργειες που προέβηκε το Υπουργείο για επίλυση του θέματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικό Διευθυντής ζητήθηκε με επιστολή, από την Αν. Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών Δημοσίας Υγείας, όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του αρμόδιου Ιατροσυμβουλίου για να αποφανθεί με βάση τα πιστοποιητικά ασθενείας και τις ιατρικές εκθέσεις που προσκόμισε ο αξιωματικός, κατά ποσό αυτές είναι δικαιολογημένες ή όχι.

10. Μηχανογραφικό Σύστημα καταβολής Επιδόματος στους εξ Ελλάδος Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς.

Από μελέτη σχετικής αλληλογραφίας διαπιστώθηκε ότι το εν λόγω σύστημα έχει ολοκληρωθεί, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει τεθεί σε λειτουργία. Σύμφωνα με σχετική επιστολή της Διοίκησης Επικοινωνιών – Πληροφορικής (ΓΕΕΦ/ΔΕΠ) προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΑΜ ημερ. 5.11.2016, για την πλήρη αξιοποίηση του συστήματος πρέπει να επιβεβαιωθεί η ορθή του λειτουργία, μέσω πιλοτικής εφαρμογής.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως το Υπουργείο προβεί σε άμεσες ενέργειες ώστε να τεθεί το σύστημα σε λειτουργία.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι έγιναν δοκιμαστικές πληρωμές με το νέο σύστημα, που έχει τεθεί σε πιλοτική λειτουργία και η πλήρης εφαρμογή του προγραμματίζεται αρχές του 2018.

11. Μηχανογραφημένο Σύστημα Απαλλοτριώσεων, Επιτάξεων και Πληρωτέων Ενοικίων.

Η εφαρμογή που αναπτύχθηκε από το ΤΥΠ αναφορικά με τις επιτάξεις τεμαχίων γης αποτελεί ένα πρώτο βήμα μηχανογράφησης των σχετικών με τις επιτάξεις στοιχείων που διαθέτει το ΥΠΑΜ σε έντυπη μορφή. Η καταχώριση των στοιχείων στην εφαρμογή, γίνεται με τη βοήθεια σπλιτών της ΕΦ, που μετακινήθηκαν στον Τομέα Έργων του Υπουργείου για τον σκοπό αυτό. Με αυτά τα δεδομένα και προϋποθέτοντας την ύπαρξη προσωπικού για την καταχώριση δεδομένων, η μηχανογράφηση των στοιχείων των επιτάξεων αναμένεται να ολοκληρωθεί σε ένα έτος περίπου.

Παρά το γεγονός ότι η ανάπτυξη της εν λόγω εφαρμογής έχει παρουσιάσει πρόοδο με την προσθήκη ορισμένων πεδίων, μηχανισμών ελέγχων (controls) και καταστάσεων (reports) στο παρόν στάδιο η εφαρμογή μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την καταχώριση των δεδομένων και βασικές λειτουργίες, όπως η αναζήτηση επιταγμένων τεμαχίων και ιδιοκτητών και η εκτύπωση καταστάσεων και επιστολών.

Σημειώνεται ότι, όπως μας αναφέρθηκε, η εφαρμογή αυτή πρώτιστο στόχο έχει την μηχανογράφηση των στοιχείων, ώστε να καταστεί πιο εύκολη η παρακολούθηση και ανεύρεση των επιταγμένων τεμαχίων και όχι να εξυπηρετεί πλήρως τις ανάγκες και απαιτήσεις του Τομέα Έργων.

Σύσταση: Εξεύρεση λύσεων, ώστε να επιτευχθεί η επίσπευση της καταχώριση των δεδομένων, ενώ παράλληλα να προωθηθούν ενέργειες για την ανάπτυξη του συστήματος με βάση τις απαιτήσεις όπως καταγράφηκαν από τον Τομέα Έργων.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στα καταγεγραμμένα τεμάχια, η εργασία μηχανογράφησης τους αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του τρέχοντος έτους, ενώ για τα μη καταγεγραμμένα τεμάχια η ολοκλήρωση της διαδικασίας εντοπισμού και μηχανογράφησης αναμένεται να γίνει εντός του 2018.

12. Τηλεφωνικά τέλη Εθνικής Φρουράς.

Κατά το 2016 οι δαπάνες για τηλεφωνικά τέλη της Εθνικής Φρουράς ανήλθαν στα €3.101.352 σε σχέση με €3.294.393 το 2015. Η δαπάνη παρουσίασε μείωση λόγω των γενικών μειώσεων στα τέλη που άρχισαν να εφαρμόζονται σταδιακά από τον Αύγουστο του 2015.

Η εν λόγω δαπάνη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ενσύρματες επικοινωνίες της ΕΦ, τόσο κατά την περίοδο ειρήνης όσο και για την περίοδο επιχειρήσεων (κυκλώματα ανάγκης), οι οποίες παρέχονται από την ΑΤΗΚ, βάσει σχετικών συμφωνιών που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια.

Όπως αντιλαμβανόμαστε το Υπουργείο βρίσκεται ακόμη στο στάδιο μελέτης της διαδικασίας που πρόκειται να ακολουθηθεί για την σύναψη της νέας συμφωνίας και αναμένεται η προώθηση σχετικής εισήγησης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σύσταση: Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, έχουν παρέλθει πέραν των 20 μηνών από την ενημέρωση του Υπουργείου σχετικά με τη νέα τιμολογιακή πολιτική της ΑΤΗΚ για την ΕΦ, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχουν προωθηθεί οποιεσδήποτε ουσιώδεις ενέργειες για επίτευξη της συνολολόγησης της νέας σύμβασης. Εισηγηθήκαμε όπως, στα πλαίσια διαπραγματεύσεων που θα διενεργηθούν με την ΑΤΗΚ, καταβληθούν προσπάθειες για επίτευξη μεγαλύτερης ετήσιας μείωσης του κόστους από αυτή που προσφέρθηκε.

Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής, το Υπουργείο Άμυνας αποφάσισε να προχωρήσει στη σύναψη νέας συμφωνίας με σχετική πρόταση να έχει υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο.

13. Έκδοση Κανονισμών δυνάμει του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου 33/90 – Ώρες καθήκοντος.

Εισηγηθήκαμε επανειλημμένα, τη νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου των αξιωματικών της ΕΦ, με την έκδοση Κανονισμού δυνάμει του άρθρου 27(2)(ζ) του Περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου. Παρόλο που σχετικό προσχέδιο Κανονισμών εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.1.2015 και κατατέθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση, εντούτοις το Υπουργείο απέσυρε τους εν λόγω κανονισμούς λόγω της αναλλοίωτης θέσης του ΓΕΕΦ σε ότι αφορά τις υπηρεσίες των στελεχών και τις σχετικές διευκολύνσεις/χρόνο ανάπαυσης.

Το Υπουργείο Άμυνας με επιστολή του ημερ.25.7.2017, ζήτησε από τον νέο Αρχηγό του ΓΕΕΦ, τις απόψεις και ενδεχόμενες εισηγήσεις του, επί του κειμένου των αποσυρθέντων Κανονισμών, με σκοπό να ληφθούν υπόψη κατά τη μελέτη νέου προσχεδίου Κανονισμών που πρόκειται να ετοιμαστούν για επαναπροώθηση του θέματος για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

14. Φύλαξη πινάκων ζωγραφικής.

Πίνακες ζωγραφικής, ορισμένοι από τους οποίους έχουν φιλοτεχνηθεί από επώνυμους ζωγράφους και ενδεχομένως να έχουν σημαντική αξία, εξακολουθούν να φυλάσσονται σε εμπορευματοκιβώτιο του Τάγματος Στρατηγείου/ΓΕΕΦ, σε ακατάλληλες κλιματικές συνθήκες, με κίνδυνο την φθορά και καταστροφή τους, ενώ ορισμένοι πίνακες, που είναι τοποθετημένοι σε γραφεία του ΓΕΕΦ, βρίσκονται σε πολύ κακή κατάσταση και χρήζουν άμεσης συντήρησης.

Το Υπουργείο Άμυνας, κατόπιν αιτήματος του ΓΕΕΦ, ενόψει των επανειλημμένων επισημάνσεων της Υπηρεσίας μας, με επιστολή του ημερ. 10.3.2017, ζήτησε από το Υπουργείο Παιδείας, την βοήθεια και συνδρομή του για την επανεκτίμηση και επαναξιολόγηση των πινάκων από εξειδικευμένο προσωπικό, την δυνατότητα ανάληψης συντήρησης όσων πινάκων κριθούν προς αποκατάσταση από την Κρατική Πινακοθήκη καθώς και την εκτίμηση του κόστους συντήρησης, για τα οποία η απάντηση ακόμη εκκρεμεί.

Σύσταση: Επισημάνουμε και πάλι τη σημαντικότητα της κατάλληλης φύλαξης και συντήρησης των εν λόγω πινάκων και ζητήσαμε όπως τηρηθούμε ενήμεροι με τις εξελίξεις.

Ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιοποιήσει τους εν λόγω πίνακες στο νέο κτίριο στο οποίο πρόκειται να μεταστεγαστεί το Υπουργείο και το ΓΕΕΦ, καθώς επίσης και στο Μουσείο Στρατιωτικής Ιστορίας που θα λειτουργήσει το 2018 και στο Συντονιστικό Κέντρο «ΖΗΝΩΝ» στην Λάρνακα. Για τη συντήρηση των πινάκων το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε τη συνδρομή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και θα προχωρήσει στη άμεση συντήρησή τους, έτσι ώστε να είναι έτοιμοι για πλήρη αξιοποίηση.

15. Διερεύνηση καταγγελιών για παραβίαση των όρων συμβολαίου Ειδικού Ιατρού Μονάδας Υγειονομικού, ιδιωτική απασχόληση στρατιωτικών ιατρών και καθυστέρηση στη λειτουργία νέας πτέρυγας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου.

Από διερεύνηση καταγγελιών που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(α) Σύμβαση Ιατρού. Η Υπηρεσία μας, στο πλαίσιο διερεύνησης σχετικής καταγγελίας, επισκέφτηκε Μονάδα Υγειονομικού, με σκοπό τον έλεγχο και επιβεβαίωση των ωρών εργασίας ιατρού ο οποίος εργάζεται με σύμβαση αορίστου χρόνου με μερική απασχόληση. Ωστόσο δεν κατέσται δυνατό να επιβεβαιωθούν τα πιο πάνω, αφού δεν τηρείται οποιοδήποτε έντυπο στο οποίο να αναγράφεται η ώρα προσέλευσης και αναχώρησης, όπως συνηθίζεται σε όλες τις Δημόσιες Υπηρεσίες όπου δεν χρησιμοποιείται το σύστημα ηλεκτρονικής κάρτας.

Αναφέρεται ότι ο υπό διερεύνηση ιατρός διατηρεί ιδιωτική κλινική στη Λευκωσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 των βασικών όρων απασχόλησης έκτακτου προσωπικού αορίστου χρόνου, «το πρόσωπο που απασχολείται, συμμορφώνεται προς τις νομοθετικές/κανονιστικές, γενικές ή ειδικές διατάξεις, οδηγίες, εγκυκλίου και πρακτικές, όπως αυτές εφαρμόζονται στη Δημόσια Υπηρεσία. Θα υπόκειται επίσης, σε πειθαρχικό έλεγχο κατ'αναλογία των όσων ισχύουν για τους μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους». Συνεπώς, τυχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 65 (2&3) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες, «δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα ή επιτηδευμα ή να ασχολείται με οποιαδήποτε εργασία ή επιχείρηση εκτός από την εργασία του στη δημόσια υπηρεσία:

Νοείται ότι σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τη σύσταση της αρμόδιας Αρχής, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να χορηγήσει άδεια σε δημόσιο υπάλληλο για μερική απασχόληση ή πρόσληψη, με τέτοιους όρους όπως θα καθόριζε ο Υπουργός κάτω από τις περιστάσεις και εφόσον αυτό δε θα επηρεάζει την εκτέλεση των καθηκόντων του ως δημόσιου υπαλλήλου.

Επίσης δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο:

- (i) Να συμμετέχει στη διοίκηση οποιασδήποτε εταιρείας ή συνεταιρισμού ή άλλης επιχείρησης ιδιωτικής φύσης.
- (ii) Να κατέχει μετοχές ή άλλο συμφέρον σε οποιαδήποτε μη δημόσια εταιρεία ή συνεταιρισμό ή άλλη επιχείρηση ιδιωτικής φύσης, παρά μόνο ύστερα από άδεια του Υπουργού Οικονομικών, η οποία μπορεί να χορηγηθεί με τέτοιους όρους όπως θα καθόριζε ο Υπουργός εφόσον η χορήγηση τέτοιας άδειας δεν είναι ασυμβίβαστη με την εκτέλεση των δημόσιων καθηκόντων του υπαλλήλου».

Έπειτα από τηλεφωνική επικοινωνία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, επιβεβαιώθηκε ότι δεν υποβλήθηκε καμία αίτηση εκ μέρους του εν λόγω ιατρού για παροχή έγκρισης για ιδιωτική απασχόληση.

Όπως προκύπτει, παραβιάζονται οι όροι της σύμβασης, τόσο όσο αφορά στην τήρηση του ωραρίου του όσο και παράβαση του άρθρου 65 των περί των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1990-2009.

Σύσταση: Από τα πιο πάνω φαίνεται να προκύπτουν πειθαρχικές ευθύνες για το υπό αναφορά άτομο και ζητήσαμε όπως δοθούν οδηγίες για διενέργεια πειθαρχικής έρευνας.

(β) Ιδιωτική απασχόληση στρατιωτικών γιατρών. Στα πλαίσια διερεύνησης σχετικής καταγγελίας προέκυψε ότι, τρεις ιατροί της Διεύθυνσης του Υγειονομικού, απασχολούνται και ως ιδιώτες. Σχετικά αναφέρεται ότι και οι τρεις, αναγράφονται στους καταλόγους των συμβεβλημένων ιατρών της Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ). Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμο του 2016 (Ν.36(Ι)/2016, «δεν επιτρέπεται σε μέλος του Στρατού να ασκεί, με ή χωρίς αμοιβή οποιοδήποτε επάγγελμα ή επιτήδευμα ή να ασχολείται ή να μετέχει σε οποιαδήποτε εργασία ή επιχείρηση, εκτός από την εργασία του στο Στρατό».

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως δοθούν οδηγίες για πειθαρχική διερεύνηση των πιο πάνω.

(γ) Νέα πτέρυγα Στρατιωτικού Νοσοκομείου. Η νέα πτέρυγα του στρατιωτικού νοσοκομείου παραλήφθηκε προσωρινά από τις Τ.Υ/ΥΠΑΜ στις 17.11.2016. Σε επιστολή του 106 ΣΝΕ ημερ. 21.11.2016, αναφέρεται ότι, τα κλειδιά παραδόθηκαν στη ΔΜΧ και στο 106 ΣΝΕ με σκοπό να αρχίσει η λειτουργία της νέας πτέρυγας, ωστόσο επισημαίνεται ότι, η άμεση λειτουργία του εν λόγω κτιρίου δεν ήταν εφικτή λόγω διαφόρων εκκρεμοτήτων. Η ΔΜΧ, με επιστολή της ημερ. 30.11.2016 ενημέρωσε το 106 ΣΝΕ ότι η περίοδος ευθύνης ελαττωμάτων, με βάση τις πρόνοιες του κατασκευαστικού συμβολαίου, είναι 12 μήνες από την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής (17.11.2016) και ζήτησε όπως η Μονάδα προβεί σε αυτοχρέωση όλων των υλικών, συσκευών και εγκαταστάσεων όπως προνοείται από τη σχετική Πάγια Διαταγή. Η ΔΙΔΜ, με επιστολή της ημερ 9.12.2016, ενέκρινε τη χρέωση του κτιρίου στο 106ΣΝΕ και το καταχώρισε στο μητρώο κτιρίων με αριθμό μητρώου 409-153, σύμφωνα με την πιο πάνω Πάγια Διαταγή.

Στις 3.1.2017 διενεργήθηκε επιθεώρηση του κτιρίου από το Γραφείο Υγιεινής και Ασφάλειας του ΓΕΕΦ (ΓΕΕΦ/ΓΥΑ). Οι σχετικές επισημάνσεις και παρατηρήσεις του ΓΥΑ

διαβιβάστηκαν στο ΓΕΕΦ με επιστολή ημερ. 11.1.2017, στην οποία διευκρινιζόταν ότι δεν αναφέρονται κατ' ανάγκη όλες οι ελλείψεις που πιθανόν να υπάρχουν. Η επιθεώρηση περιορίστηκε κυρίως σε έλεγχο της εγκατάστασης σε ότι αφορά στη συμμόρφωσή της ως προς τις απαιτήσεις των ελάχιστων προδιαγραφών ασφαλείας και υγείας για τους χώρους εργασίας που χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.

Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω μερικές από τις διαπιστώσεις της εν λόγω επιθεώρησης:

(α) Δεν εκδόθηκε το προβλεπόμενο από τη σχετική νομοθεσία πιστοποιητικό καταλληλότητας της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

(β) Οι θύρες κινδύνου δεν έφεραν το κατάλληλο σύστημα, ώστε να γίνεται η άμεση χρήση τους σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

(γ) Οι έξοδοι κινδύνου δεν οδηγούν σε ασφαλή περιοχή έξω από το κτίριο.

(δ) Το κτίριο δεν έχει το πιστοποιητικό πυροπροστασίας όπως καθορίζει η νομοθεσία.

(ε) Κίνδυνος πτώσης προσωπικού από παράθυρο που βρίσκεται στο κλιμακοστάσιο.

(στ) Ο υπολογισμός των διαστάσεων των διαδρόμων κυκλοφορίας, ζωνών κινδύνου και κλιμακοστασίου δεν έγιναν βάσει του περί Πυροπροστασίας Νόμου.

(η) Οι φιάλες οξυγόνου, δεν είναι τοποθετημένες σε ειδικό χώρο, ώστε να παρεμποδίζεται τυχόν ανάφλεξή τους.

(ζ) Ο ανελκυστήρας δεν φέρει πιστοποιητικό καταλληλότητας από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Σημειώνεται ότι, παρόλο που ορισμένα από τα πιο πάνω θέματα έχουν επιλυθεί, ωστόσο δεν είχε, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου τον Μάρτιο 2017, λειτουργήσει η νέα πτέρυγα, αφού εκκρεμούσε ακόμη η επίλυση πολλών άλλων.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους το εν λόγω κτίριο παραλήφθηκε προς χρήση, εφόσον εκκρεμούσε η επίλυση πολλών σοβαρών προβλημάτων/θεμάτων, τα οποία θα έπρεπε να είχαν διευθετηθεί στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, με αποτέλεσμα να υφίστανται κίνδυνοι ασφαλείας και υγείας. Παράλληλα, επισημάναμε ότι η πιο πάνω ενέργεια είχε ως αποτέλεσμα τη μη ενεργοποίηση του σχετικού όρου της σύμβασης για εφαρμογή ποινικής ρήτρας λόγω της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης του έργου.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, ενώ το έργο παραλήφθηκε στις 17.11.2016, δεν έχει γίνει κατορθωτή η χρήση του κτιρίου από τη Μονάδα, επ' ωφελεία της οποίας έχει κατασκευαστεί, με ενδεχόμενο τυχόν βλάβες ή/και κακοτεχνίες να μην καταστεί δυνατό να εντοπιστούν έγκαιρα και εντός του χρόνου που καλύπτει η εγγυητική πιστής εκτέλεσης του έργου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν άμεσα διορθωτικά μέτρα, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία του κτιρίου.

16. Έλεγχος εξόδων Ιατρικής Περίθαλψης Στρατιωτικού Ακόλουθου στη Ρωσία.

Κατόπιν σχετικής καταγγελίας η Υπηρεσία μας προέβη σε διερεύνηση ιατρικών εξόδων Ακόλουθου Άμυνας (ΑΚΑΜ) και μελών της οικογένειάς του, σε χώρα του εξωτερικού, συνολικού ύψους €101.375, για τη χρονική περίοδο Αύγουστος 2012 – Ιούνιος 2016. Από τη διερεύνηση προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(α) Ο εν λόγω Αξιωματικός έλαβε, τα τελευταία δέκα έτη, συνολικά οκτώ ημέρες αναρρωτικής άδειας. Ανατρέχοντας σε προγενέστερες περιόδους, μέχρι και το 1997, διαπιστώθηκε ότι, σύμφωνα με τους σχετικούς φακέλους, δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει οποιοδήποτε πρόβλημα υγείας που να χρήζει συστηματικής ιατρικής παρακολούθησης και ουδέποτε είχε παραπεμφθεί ή ζήτησε να παρουσιασθεί σε ιατροσυμβούλιο για λόγους υγείας. Επιπρόσθετα, από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε στα αναλυτικά τιμολόγια και χρεώσεις για τις παρεχόμενες ιατρικές υπηρεσίες προς τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του, δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν οποιαδήποτε σοβαρή χρόνια ιατρική πάθηση ή νόσημα που να απαιτεί τακτική ιατρική παρακολούθηση και χορήγηση συγκεκριμένης φαρμακευτικής αγωγής, καθώς επίσης να έχουν υποβληθεί σε οποιαδήποτε χειρουργική επέμβαση.

(β) Για σκοπούς ελέγχου των επιμέρους εξόδων ιατρικής περίθαλψης του υπό αναφορά Στρατιωτικού Ακόλουθου, καθώς και των υπολοίπων δικαιούχων της οικογένειάς του, επιλέγηκε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα ενταλμάτων πληρωμής, που αφορούν στη χρονική περίοδο Αύγουστο 2015 μέχρι Ιούλιο 2016. Το σύνολο του δείγματος ελέγχου ανήλθε στις €38.257 εκ των οποίων, ποσό €20.513 αφορούσε τον ΑΚΑΜ, €11.298 την γυναίκα του και €6.446 το παιδί του. Τα κυριότερα ευρήματα και διαπιστώσεις παρατίθενται παρακάτω:

- Το 1/3 περίπου των συνολικών εξόδων της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, αφορούν στις επισκέψεις των εν λόγω δικαιούχων σε ειδικούς ιατρούς, για τις οποίες καταβλήθηκαν συνολικά €10.511. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σε χρονικό διάστημα ενός έτους, είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά 79 ιατρικές επισκέψεις, χωρίς ωστόσο να καθίσταται εφικτός, με βάση τα στοιχεία και δικαιολογητικά που τηρούνται στο ΥΠΕΞ, ο προσδιορισμός, αφενός του εκάστοτε ιατρικού προβλήματος λόγω του οποίου ο ασθενής επισκέφθηκε τον ειδικό ιατρό, ούτε της αντίστοιχης ιατρικής γνωμάτευσης κατόπιν εξέτασής του.
- Ο εν λόγω Αξιωματικός ουδέποτε έλαβε άδεια ασθενείας από την ημερομηνία τοποθέτησής του ως Ακόλουθος Άμυνας (17.8.2012), μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου. Ωστόσο, με βάση τα υπό εξέταση στοιχεία διαπιστώνεται ότι, σε διάστημα μόλις ενός έτους, υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση για αφαίρεση λιπώματος, γαστροσκόπηση κατόπιν γενικής αναισθησίας και κολονοσκόπηση για αφαίρεση πολύποδα. Επιπρόσθετα του χορηγήθηκε σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις αναισθητικό για διενέργεια μικροεπεμβάσεων, υποβλήθηκε τρεις φορές σε διαθερμική αφαίρεση επιδερμικής βλάβης, σε επτά διαφορετικές διαγνωστικές εξετάσεις με υπερηχογράφημα και σε διάφορες θεραπείες με χορήγηση φαρμάκων συνολικού κόστους €3.211, καθώς επίσης επισκέφθηκε επανειλημμένα ειδικούς ιατρούς, συνολικά 14 διαφορετικών ιατρικών ειδικοτήτων. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Άμυνας, μετά τις ημερομηνίες υποβολής του ασθενή στις παραπάνω επεμβάσεις – εξετάσεις, δεν είχε προγραμματισθεί οποιαδήποτε άδεια ανάπαυσής του, γεγονός που υποδηλώνει ότι ο ΑΚΑΜ προσερχόταν ανελλιπώς στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες όπου του χορηγήθηκε γενική αναισθησία και ακολουθούσε εργάσιμη ημέρα.
- Σε χρονικό διάστημα έξι μηνών ο ΑΚΑΜ υποβλήθηκε συνολικά σε 22 θεραπείες μασάζ μαζί με ηλεκτροθεραπεία, συνολικού κόστους €3.234. Σημειώνεται ότι, με βάση την υφιστάμενη συμφωνία που έχει συναφθεί από την πρεσβεία με ανώνυμη εταιρεία παροχής ιατρικών υπηρεσιών, οι εν λόγω θεραπείες μασάζ συνιστούν ξεχωριστή κατηγορία υπηρεσιών από τις φυσιοθεραπείες και

εργασιοθεραπείες, καθώς επίσης έχουν διαφορετικές χρεώσεις στον αντίστοιχο τιμοκατάλογο. Συναφώς αναφέρεται ότι, στην χρονική περίοδο του ενός έτους που εξετάζουμε, επιπλέον των παραπάνω θεραπειών μασάζ, είχε υποβληθεί προηγουμένως σε 13 εργασιοθεραπείες και ηλεκτροθεραπείες, συνολικής χρέωσης €1.825.

- Στη σύζυγό του διενεργήθηκε, σε χρονικό διάστημα 6 μηνών, συγκεκριμένη γυναικολογική εξέταση με υπερηχογράφημα συνολικά εννέα φορές. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, το κόστος κάθε εξέτασης συμπεριλαμβανομένης της επίσκεψης στο γυναικολόγο ανερχόταν στα €306. Σημειώνεται ότι, με βάση το συμφωνημένο τιμοκατάλογο ο ανάδοχος οφείλει να παραχωρεί πρόσθετη ποσοστιαία έκπτωση ύψους 20% στις ήδη συμφωνηθείσες τιμές, για επαναλαμβανόμενα υπερηχογραφήματα εντός χρονικού διαστήματος 6 μηνών. Ωστόσο, από έλεγχο που διενεργήσαμε στα αντίστοιχα εντάλματα πληρωμών και σχετικά τιμολόγια, διαπιστώθηκε αφενός η μη συμμόρφωση του αναδόχου στην εν λόγω πρόνοια και αφετέρου η καταβολή από την πρεσβεία ολόκληρου του χρηματικού ποσού, χωρίς τη διεκδίκηση της ανάλογης έκπτωσης. Επιπρόσθετα, η παραπάνω διαφορά στην τιμολόγηση των διαγνωστικών εξετάσεων από μέρους του αναδόχου, εντοπίστηκε και σε τρία διαδοχικά υπερηχογραφήματα, στα οποία υποβλήθηκε ο ΑΚΑΜ.
- Όλα τα μέλη της οικογένειας, διαφαίνεται ότι, ανά τακτά χρονικά διαστήματα υποβάλλονταν σε διάφορες οδοντιατρικές εργασίες, που αφορούσαν κυρίως καθαρισμό πέτρας, θεραπεία φλεγμονής των ούλων, φθορίωση και στίλβωση των δοντιών, κ.α., συνολικού κόστους περίπου €490 ανά επίσκεψη. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο ΑΚΑΜ, επαναλάμβανε όλες τις παραπάνω οδοντιατρικές εργασίες κάθε τέσσερις μήνες, συγκεκριμένα κατά τους μήνες Απρίλιο, Αύγουστο και Δεκέμβριο του 2015. Σημειώνεται ότι, μεταξύ των οδοντιατρικών επισκέψεων περιλαμβάνεται και διάγνωση από ορθοδοντικό, με χρέωση €377, η οποία, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικού Κανονισμού του 2013, δεν καλύπτεται από δημόσια δαπάνη.
- Τόσο ο ΑΚΑΜ, όσο και η σύζυγός του υποβλήθηκαν σε θεραπείες με φαρμακευτική αγωγή συνολικού κόστους €4.795, χωρίς ωστόσο να καθίσταται εφικτός ο προσδιορισμός της εκάστοτε θεραπείας που τους παρασχέθηκε. Επιπρόσθετα, σε μία περίπτωση, επισκέφθηκαν καθηγητή ιατρικής για γνωμάτευση, καταβάλλοντας συνολικά €500, χωρίς ωστόσο να παρατίθενται οποιεσδήποτε πληροφορίες αναφορικά με την αναγκαιότητα υποβολής στη συγκεκριμένη εξέταση και θεραπεία.

(γ) Λαμβάνοντας υπόψη τις επανειλημμένες επισημάνσεις του Υπουργείου Υγείας, μέσω της επιστολής του ημερ. 21.1.2014, αναφορικά με την μη δέσμευσή του να προβαίνει σε πλήρη κάλυψη όσων ενταλμάτων πληρωμής κριθούν ως μη δικαιολογημένα και κυρίως στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται καταχρήσεις, καθώς επίσης περιπτώσεις όπου δεν δικαιολογείται κάλυψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θα αναμέναμε ότι, μέσω του πρωτογενή ελέγχου των εν λόγω ενταλμάτων που διενεργείται από την πρεσβεία και ακολούθως από το λογιστήριο του ΥΠΕΞ, όσο και του δευτερογενή ελέγχου τους από το Υπουργείο Υγείας, σημαντικός αριθμός ιατρικών εξόδων (πχ ορισμένα από τα οδοντιατρικά έξοδα που αναφέρονται πιο πάνω) θα έπρεπε να κριθούν ως μη επιλέξιμα για αποζημίωση και συνεπώς να απορριφθούν με την παραπάνω αιτιολόγηση. Επίσης, παρά το σημαντικό ύψος των δαπανών, δεν φαίνεται να διενεργήθηκε, από οποιοδήποτε

από τους εμπλεκόμενους φορείς, οποιαδήποτε αξιολόγηση αναφορικά με την αναγκαιότητά τους. Επισημαίνεται ότι, με βάση την αναλυτική κατάσταση των ετήσιων απολαβών του υπό αναφορά Στρατιωτικού Ακόλουθου, ουδέποτε έχει επιβληθεί οποιαδήποτε σχετική μισθολογική αποκοπή, από την ημερομηνία τοποθέτησής του στα συγκεκριμένα καθήκοντα μέχρι και σήμερα.

(δ) Το Υπουργείο Υγείας με την επιστολή του ημερ. 10.10.2014, καθόρισε συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται από τις διπλωματικές αποστολές για την αποζημίωση των τιμολογίων που αφορούν στην παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους δημόσιους υπαλλήλους που υπηρετούν στο εξωτερικό, επιτυγχάνοντας έτσι καλύτερα αποτελέσματα στον έλεγχο των συγκεκριμένων δαπανών. Ωστόσο, ο Υπουργός Εξωτερικών, με επιστολή του προς τον Υπουργό Υγείας, ημερ. 19.11.2014, ζήτησε όπως ανασταλεί η ισχύς της υπό αναφορά εγκυκλίου. Επιπρόσθετα, το ΥΠΕΞ στην εν λόγω επιστολή του εισηγήθηκε όπως εξετασθεί η ενίσχυση ελέγχου των διαδικασιών που ακολουθούνται στο παρόν στάδιο, καθώς επίσης το ενδεχόμενο σύναψης σχεδίου ομαδικής ασφάλειας υγείας που να καλύπτει το σύνολο των αναγκών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού, χωρίς να έχει προωθηθεί ακόμη, μετά από παρέλευση σχεδόν δύο χρόνων, οποιαδήποτε ενέργεια προς την κατεύθυνση αυτή, παρά τις όποιες αρνητικές συνέπειες προκύπτουν λόγω της μη χρηστής διαχείρισης των συγκεκριμένων κρατικών κονδυλίων.

(ε) Στις διαδικασίες πληρωμής και ελέγχου των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που περιγράφονται στην παραπάνω επιστολή του Υπουργείου Υγείας, καθορίζεται μεταξύ άλλων ότι τα εν λόγω έξοδα προπληρώνονται αρχικά από τον ασθενή (δημόσιο υπάλληλο) και ακολούθως προωθείται σχετικό αίτημα μέσω της διπλωματικής αποστολής προς το Υπουργείο Υγείας, το οποίο αφού εξετασθεί από αρμόδιο ιατρικό λειτουργό και κριθεί δικαιολογημένο, καταβάλλεται στο δικαιούχο ως αποζημίωση το αντίστοιχο εγκεκριμένο χρηματικό ποσό. Έπειτα από μελέτη της σχετικής συμφωνίας, που έχει συναφθεί στις 20.2.2015, μεταξύ της πρεσβείας της ΚΔ και Ανώνυμης Εταιρείας παροχής ιατρικών υπηρεσιών, διαπιστώθηκε ότι, σε αντίθεση τόσο με τις παραπάνω πρόνοιες του Υπουργείου Υγείας, όσο και με την πρακτική που εφαρμόζεται από τις υπόλοιπες διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό, η εξόφληση των εκάστοτε ιατρικών εξόδων πραγματοποιείται απ' ευθείας από την πρεσβεία, χωρίς ο ασθενής να προκαταβάλλει από ίδιους πόρους το αντίτιμο των ιατρικών υπηρεσιών που του παρέχονται.

(στ) Επιπρόσθετα, με βάση τις παραπάνω διαδικασίες, στις περιπτώσεις προγραμματισμένων ιατρικών επισκέψεων, που συνεπάγονται την καταβολή μεγάλων χρηματικών ποσών (πχ χειρουργικές επεμβάσεις, τοκετός), απαιτείται η εξασφάλιση σχετικής προέγκρισης από το Υπουργείο Υγείας, προκειμένου ο ασθενής να δικαιούται αποζημίωση των ιατρικών εξόδων που θα προκαταβάλει από ίδιους πόρους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από το ΥΠΕΞ, η συγκεκριμένη πρόνοια του Υπουργείου Υγείας δεν εφαρμόζεται, τόσο στην περίπτωση της εν λόγω πρεσβείας, όσο και από τις υπόλοιπες διπλωματικές αποστολές. Συναφώς αναφέρεται ότι, η μη συμμόρφωση των διπλωματικών αποστολών στις παραπάνω διαδικασίες έχει επισημανθεί και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2014. Παράλληλα, έχει αναγνωρισθεί η επιτακτικότητα της ανάγκης, αφενός για προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπουργείων για τη διασφάλιση των καλώς νοούμενων συμφερόντων της ΚΔ και αφετέρου, μέχρι την επίτευξη κοινής αποδεκτής λύσης, η διενέργεια όλων των απαραίτητων ελέγχων από το Υπουργείο Υγείας.

Σύσταση: Αποταθήκαμε στο Υπουργείο Υγείας και Υπουργείο Εξωτερικών, για τις από μέρους τους απορρέουσες ενέργειες ωστόσο εκκρεμεί μέχρι και σήμερα η απάντησή τους.

17. Προσφορές.

1. Ενοικίαση Κτηρίου για κάλυψη αναγκών Υπουργείου Άμυνας και Γ.Ε.Ε.Φ.

Σε συνέχεια των όσων καταγράφηκαν για το θέμα στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2015, προχωρήσαμε στην αποστολή νέας επιστολής προς τον Πρόεδρο του Κεντρικού Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΥ) στις 9.1.2017, με την οποία αναφέραμε ότι διαφωνούμε με την εισήγηση του Υπουργείου Άμυνας για διαμόρφωση του άρθρου 3 της προτεινόμενης Συμφωνίας Ενοικίασης με τρόπο ώστε το Πιστοποιητικό (Τελικής) Έγκρισης να μπορεί να εξασφαλιστεί μέχρι και ένα έτος από την ημερομηνία έναρξης της ενοικίασης (και άρα χρήσης) του κτηρίου. Όπως αναφέραμε, με βάση τις πρόνοιες του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (ΚΕΦ.96), η αποτυχία του ιδιοκτήτη να εξασφαλίσει το εν λόγω Πιστοποιητικό θα πρέπει να συνεπάγεται αυτόματα τη μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης χρήσης του κτηρίου με επιβολή ποινικών ρητρών και ταυτόχρονα να παρέχει στον ενοικιαστή το δικαίωμα λύσης της σύμβασης. Ως εκ τούτου, σημειώσαμε ως σημαντική την αναγκαιότητα εισαγωγής πρόνοιας για επιβολή ποινικών ρητρών (ανά ημέρα καθυστέρησης) ως συνέπεια της αποτυχίας του ιδιοκτήτη να παραδώσει το κτήριο λόγω της μη εξασφάλισης Πιστοποιητικού Έγκρισης ή και για οποιοδήποτε άλλο λόγο, εκτός αν η αποτυχία αυτή προκύψει ως αποτέλεσμα πράξεων ή παραλείψεων του ενοικιαστή ή για λόγο που εμπίπτει στον ορισμό της ανωτέρας βίας. Επίσης, εκφράσαμε την άποψη ότι η συμφωνία θα πρέπει να σταλεί στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο, προτού αυτή υπογραφεί. Τέλος, αναφέραμε ότι από τη στιγμή που οι όροι μιας τέτοιας συμφωνίας τύχουν του απαραίτητου νομοτεχνικού ελέγχου, τότε αυτή θα πρέπει να αποτελεί τη βάση για όλες τις μελλοντικές συμφωνίες ενοικίασης που θα προωθεί ο ΚΦΣΚΥ και, οι όποιες αλλαγές να περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο.

Ο Γενικός Διευθυντής (ΓΔ) του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (ΥΜΕΕ), μας ενημέρωσε στις 17.3.2017 ότι μετά από ανταλλαγή απόψεων σε σειρά συνεδριάσεων του ΚΦΣΚΥ για το θέμα, ετοιμάστηκε το Τελικό Προσχέδιο Ενοικιαστηρίου Συμβολαίου για την ενοικίαση του εν λόγω κτηρίου, το οποίο στάληκε για νομοτεχνικό έλεγχο στη Νομική Υπηρεσία. Στο Προσχέδιο αυτό περιλήφθηκαν και οι σχετικοί όροι με βάση τους οποίους ο Ιδιοκτήτης υποχρεώνεται να εξασφαλίσει όλες τις κατά Νόμο απαραίτητες άδειες, περιλαμβανομένου του Πιστοποιητικού Έγκρισης, πριν την έναρξη χρήσης του κτηρίου από το Υπουργείο Άμυνας και το Γ.Ε.Ε.Φ. Τέλος, μας ανέφερε ότι ο ΚΦΣΚΥ ετοίμασε Τελικά Προσχέδια Πρότυπου Ενοικιαστηρίου Συμβολαίου και Πρότυπου Προσύμφωνου Ενοικιαστηρίου Συμβολαίου για ενοικίαση κτηρίων για τη στέγαση Κρατικών Υπηρεσιών, τα οποία στάληκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Στη συνέχεια, ο ΓΔ του Υπουργείου Άμυνας απέστειλε σχετικές επιστολές στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 16.6.2017 και 18.7.2017, υποβάλλοντας του το συμφωνηθέν κείμενο του Προσχεδίου Ενοικιαστηρίου Εγγράφου, στο οποίο κατέληξε κατόπιν διαβουλεύσεων με τους ιδιοκτήτες του κτηρίου.

Στις 31.7.2017 ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον ΓΔ του Υπουργείου Άμυνας ότι δεν παρουσιάζεται οποιοδήποτε κώλυμα στο Τελικό Προσχέδιο Ενοικιαστηρίου Εγγράφου. Ο ΓΔ του Υπουργείου Άμυνας απέστειλε το εν λόγω έγγραφο στον ΓΔ του ΥΜΕΕ για την έγκρισή του, ώστε να μπορέσει να προχωρήσει το Υπουργείο Άμυνας στην υπογραφή της Συμφωνίας ενοικίασης του κτηρίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο ΓΔ του Υπουργείου Άμυνας τον Σεπτέμβριο του 2017, στις 2.8.2017 υπογράφηκε η σχετική συμφωνία ενοικίασης του πιο πάνω κτηρίου, μεταξύ του

Υπουργείου και του Ιδιοκτήτη, στο οποίο θα συστεγάζονται το Υπουργείο Άμυνας και το Γ.Ε.Ε.Φ..

Η συμφωνία ενοικίασης έχει διάρκεια 5 χρόνια, προβλέπει επέκταση για 2 χρόνια συν 2 χρόνια και περιλαμβάνει σταθερό ενοίκιο για τα πρώτα 3 χρόνια και πρόνοια αυξομείωσης $\pm 5\%$ επί του σταθερού ενοικίου κάθε 2 χρόνια, κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον Ιδιοκτήτη του κτηρίου και έγκρισης από τον ΚΦΣΚΥ.

Το ετήσιο ενοίκιο που έχει συμφωνηθεί, ανέρχεται στο συνολικό ποσό των €794.475, το οποίο αναλύεται ως ακολούθως:

- (α) Όλοι οι όροφοι (1^{ος} – 5^{ος}): 4.922τ.μ. x €10/τ.μ., ανά μήνα.
- (β) Ισόγειο: 1.158τ.μ. x €11,50/τ.μ. ανά μήνα.
- (γ) Κοινόχρηστοι Χώροι: 711τ.μ. x €2,75/τ.μ., ανά μήνα.
- (δ) Αποθηκευτικοί Χώροι: 370τ.μ. x €2,20/τ.μ., ανά μήνα.
- (ε) 74 χώροι στάθμευσης, σε 4 παρακείμενα οικόπεδα: €900, ανά μήνα.

Σημειώνεται ότι στο συμφωνηθέν ενοίκιο δεν περιλαμβάνεται και ούτε καταβάλλεται ΦΠΑ.

Σύσταση: Στα πλαίσια εξέτασης αιτημάτων Κρατικών Υπηρεσιών για την ενοικίαση κτηρίων με σκοπό τη στέγαση τους, θα πρέπει να χρησιμοποιείται το πρότυπο ενοικιαστήριο συμβόλαιο και το πρότυπο προσύμφωνο ενοικιαστήριο συμβόλαιο, όπως έχουν διαμορφωθεί μετά τον σχετικό νομοτεχνικό έλεγχο της Νομικής Υπηρεσίας. Επίσης, η αξιολόγηση των προτάσεων που υποβάλλονται, θα πρέπει να γίνεται αυστηρά με βάση τις απαιτήσεις της προκήρυξης.

2. Προμήθεια εξοπλισμού Τμημάτων Ειδικών Επιχειρήσεων.

Με βάση στοιχεία τα οποία δημοσιεύθηκαν στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων, τον Ιούλιο 2014 το Υπουργείο προκήρυξε διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία για την προμήθεια εξοπλισμού των Τμημάτων Ειδικών Επιχειρήσεων, με εκτίμηση δαπάνης €1.520.000+ΦΠΑ, στον οποίο περιλαμβάνονταν 36 διαφορετικά είδη υλικών, τα οποία είχαν ταξινομηθεί σε 6 διαφορετικές ενότητες.

Για μια από τις ενότητες που είχαν κατακυρωθεί, στην οποία περιλαμβάνονταν διάφορα είδη εξοπλισμού, είχε υπογραφεί με τον Ανάδοχο (ο οποίος είχε υποβάλει και τη μοναδική έγκυρη προσφορά για την εν λόγω ενότητα) τον Φεβρουάριο 2016 σύμβαση ύψους €1.099.633,82 (ενώ η εκτίμηση κόστους της εν λόγω ενότητας ήταν €509.100). Ο Ανάδοχος είχε ενημερώσει τον Αύγουστο 2016 το Υπουργείο, ότι λόγω προβλημάτων τα οποία αντιμετώπιζε με την εξασφάλιση άδειας εξαγωγής για δύο από τα είδη της πιο πάνω ενότητας, συνολικής αξίας €315.706, δεν θα μπορούσε να τα παραδώσει και, ως εκ τούτου, πρότεινε να παραδώσει – εναλλακτικά – εξοπλισμό άλλου κατασκευαστή, ο οποίος ωστόσο ικανοποιούσε μόνο τις 2 από τις 3 βασικές ιδιότητες που τέθηκαν ως απαιτήσεις του διαγωνισμού για τα εν λόγω είδη. Σημειώνεται ότι κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού, ο Ανάδοχος είχε υποβάλει στην Αναθέτουσα Αρχή πιστοποιητικό με το οποίο βεβαίωνε ότι θα εξασφάλιζε όλες τις απαραίτητες άδειες εξαγωγής του προσφερόμενου εξοπλισμού. Επίσης, κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού είχε υποβληθεί καταγγελία από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, ότι ο συγκεκριμένος εξοπλισμός (με τις απαιτούμενες 3 βασικές ιδιότητες) κατασκευαζόταν μόνο από 1 ή 2 εταιρείες και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσε να λάβει μέρος στον διαγωνισμό.

Τον Οκτώβριο 2016, ο Ανάδοχος πρότεινε δύο εναλλακτικές επιλογές για αποδοχή της πιο πάνω αλλαγής, είτε τη μείωση της αντίστοιχης τιμής της σύμβασης κατά €30.000 ή τη

χορήγηση 2 τεμαχίων άλλου είδους της εν λόγω ενότητας χωρίς χρέωση. Η Αναθέτουσα Αρχή εισηγήθηκε αποδοχή της πρώτης επιλογής, της αποδοχής της αλλαγής, έναντι μείωσης του ποσού της σύμβασης κατά €30.000 και, υπέβαλε – μετά από αρκετές διαβουλεύσεις με τον Ανάδοχο - το θέμα στο Συμβούλιο Προσφορών Άμυνας και Ασφάλειας (ΣΥΠΑΑ) για λήψη απόφασης.

Κατά την εξέταση του πιο πάνω αιτήματος στο ΣΥΠΑΑ τον Μάιο 2017, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εισηγήθηκε να ζητηθεί από τον Ανάδοχο όπως, αντί της πιο πάνω μείωσης του ποσού της σύμβασης έναντι της αποδοχής της αλλαγής που ζητούσε, να παραδώσει τρία – αντί 2 που είχε αρχικά προτείνει – πλήρη τεμάχια του άλλου είδους της εν λόγω ενότητας, χωρίς χρέωση.

Ο Ανάδοχος αποδέκτηκε τελικά την πιο πάνω εισήγηση/πρόταση και, τον Μάιο 2017 το ΣΥΠΑΑ αποφάσισε αποδοχή της προτεινόμενης αλλαγής, έναντι παράδοσης – χωρίς χρέωση – τριών πλήρων τεμαχίων του άλλου είδους εξοπλισμού της εν λόγω ενότητας, συνολικής αξίας €74.775,54.

3. Προμήθεια εξοπλισμού εναέριας επιτήρησης.

Με βάση στοιχεία τα οποία δημοσιεύθηκαν στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων, τον Φεβρουάριο 2015 το Υπουργείο προκήρυξε διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία για την προμήθεια εξοπλισμού εναέριας επιτήρησης, με εκτίμηση δαπάνης €8.000.000+ΦΠΑ. Στον διαγωνισμό υποβλήθηκε τελικά τον Οκτώβριο 2015 μόνο μια προσφορά, για το συνολικό ποσό των €38.206.433,59+ΦΠΑ, το οποίο αποτελείτο από ποσό €15.551.879,18+ΦΠΑ για την προμήθεια του βασικού αντικειμένου της σύμβασης και, €22.654.554,41+ΦΠΑ για την προμήθεια του αντικειμένου του δικαιώματος προαίρεσης. Τον Νοέμβριο 2015, το ΣΥΠΑΑ υιοθέτησε σχετική εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για την ακύρωση του διαγωνισμού, αφού δεν είχαν εξασφαλιστεί συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, ενώ η τιμή της μοναδικής προσφοράς υπερέβαινε κατά πολύ την εκτίμηση δαπάνης και, ο προσφοροδότης είχε προβεί σε αλλαγή του κατασκευαστή που είχε αρχικά υποβάλει, με τον οποίο είχε προεπιλεγεί.

Τον Ιούνιο 2016, αφού τροποποίησε τις ανάγκες του μειώνοντας τις ποσότητες μέρους του εξοπλισμού, το Υπουργείο προκήρυξε νέο διαγωνισμό για το ίδιο αντικείμενο, με εκτίμηση δαπάνης €17.000.000+ΦΠΑ, η οποία αποτελείτο από το ποσό των €12.000.000+ΦΠΑ για την προμήθεια του βασικού αντικειμένου της σύμβασης και, το ποσό των €5.000.000+ΦΠΑ για την προμήθεια του αντικειμένου του δικαιώματος προαίρεσης.

Για τον νέο διαγωνισμό υποβλήθηκε και πάλι μία μόνο προσφορά, ωστόσο λόγω του ότι ο νέος διαγωνισμός είναι σε εξέλιξη και μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε ληφθεί τελική απόφαση ως προς την έκβαση του, δεν μπορούν να δοθούν περαιτέρω λεπτομέρειες.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας, ζήτησε όπως πριν τη λήψη τελικής απόφασης γίνει έρευνα αγοράς από την Αναθέτουσα Αρχή, έτσι ώστε να διαπιστωθούν οι λόγοι της μη ικανοποιητικής συμμετοχής και στους δύο πιο πάνω διαγωνισμούς.

4. Προμήθεια συστήματος χερσαίας επιτήρησης.

Με βάση στοιχεία τα οποία δημοσιεύθηκαν στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων, τον Μάιο 2015, το Υπουργείο προκήρυξε διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία για την προμήθεια συστήματος χερσαίας επιτήρησης, με εκτίμηση δαπάνης €5.000.000+ΦΠΑ.

Παρά το γεγονός ότι για τον πιο πάνω διαγωνισμό, υποβλήθηκαν εννέα προσφορές, τελικά ο διαγωνισμός ακυρώθηκε τον Μάρτιο 2017 από το ΣΥΠΑΑ, το οποίο υιοθέτησε τις εισηγήσεις της επιτροπής αξιολόγησης καθώς και της ad-hoc επιτροπής που είχε διορίσει, αφού και οι δύο επιτροπές έκριναν ότι όλες οι υποβληθείσες προσφορές απέκλιναν από ουσιώδης όρους του διαγωνισμού.

Σύσταση. Η Υπηρεσία μας, με αφορμή την εξέλιξη ή/και κατάληξη των πιο πάνω διαγωνισμών, καθώς και του άλλου που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, για την προμήθεια εξοπλισμών καθώς και τον τρόπο χειρισμού τους, εκφράζει τον γενικότερο προβληματισμό της για τη διαδικασία που ακολουθείται από το Υπουργείο Άμυνας για την αγορά εξοπλισμού δεκάδων εκατομμυρίων, λαμβάνοντας υπόψη και άλλες περιπτώσεις προγραμμάτων που δεν ολοκληρώθηκαν, όσον αφορά την ανάθεση της διαδικασίας αγοράς εξοπλισμού εξ ολοκλήρου στο ΓΕΕΦ, παρόλον ότι το Υπουργείο Άμυνας διαθέτει Τεχνικές Υπηρεσίες, οι οποίες με την κατάλληλη στελέχωση θα μπορούσαν, αφού το ΓΕΕΦ υποβάλλει τις ανάγκες του και τις προδιαγραφές που εισηγείται, να διεκπεραιώνει τη διαδικασία προκήρυξης/ανάθεσης των διαγωνισμών. Σημειώνεται ότι τα άτομα που στελεχώνουν τις Τεχνικές Υπηρεσίες χειρίζονται τις προσφορές για έργα (στρατόπεδα) του ΓΕΕΦ, είναι καταρτισμένοι σε θέματα/διαδικασίες προσφορών και έχουν τις απαραίτητες γνώσεις (οι πλείστοι είναι Μηχανικοί) και, στις περιπτώσεις προμήθειας εξειδικευμένων εξοπλισμών, θα μπορούσαν να ενισχύονται, ανάλογα με την περίπτωση, και με αρμόδιο εκπρόσωπο του ΓΕΕΦ.

Επίσης, η επαρκής έρευνα αγοράς πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών προμήθειας εξοπλισμών, καθίσταται ακόμη πιο αναγκαία, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή, σε ένα τομέα όπου η υποβολή προσφορών εξαρτάται και από πολλούς άλλους αστάθμητους παράγοντες. Η Υπηρεσία μας κατανοεί τις δυσκολίες εξεύρεσης τιμών για αγορές παρόμοιου εξοπλισμού από άλλες χώρες, ωστόσο θεωρεί ότι δεν ενδείκνυται η αγορά τέτοιας μεγάλης αξίας εξοπλισμών, χωρίς να είναι γνωστό – έστω και κατά προσέγγιση – το κόστος.